

DOVALOVSKÉ MOSTY

Občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Liptovský Hrádok – Dovalovo

Ročník 17

December 2021

číslo 2

Pastiersky list

Zboru biskupov ECAV na Slovensku k Vianociam 2021

Pastiersky list Zboru biskupov ECAV k Vianociam 2021

Drahí, sestry a bratia, milé cirkevné zbory, prihovárime sa vám v zložitej situácii, ale hneď s prvými slovami chceme zdôrazniť, že radosť Vianoc nám nemôže vziať žiadna pandémia a s ňou súvisiace obmedzenia. Božia láska k nám, zjavená v Ježišovi Kristovi je svetlom, ktoré prežaruje akúkoľvek temnotu.

Premýšľame nad tým, ako sa zmenil rámeč nášho života, témy i rétorika, ktorá Vianoce sprevádzala. Najväčšími problémami Vianoc bývali všadeprítomný zhon a konzumné poňatie sviatkov. Svoje si od nás vypočuli aj tí, ktorí zhromaždenia cirkvi navštívili iba na Vianoce. Stačí však neviditeľný vírus a už druhé Vianoce riešime úplne iné problémy: strach o život, bolesť po strate drahých, všadeprítomná neistota, ohrozenie príjmov domácností a mnoho iných. Čo by sme za to dali, keby mohla byť celá komunita našich cirkevných zborov spolu. Keby sme si bez obáv mohli podať ruky, objasť sa, želať si požehnané Vianoce. Keby mohli evanjelium o Božej láske skláňajúcej sa k nám v dieťati Ježišovi počuť aj tí, ktorí prídu iba raz v roku. Aké samozrejme boli pre nás tieto veci. A akými sa stali nesamozrejmitými! Vážili sme si ich dostatočne? Vnímali sme ich ako dar, ako milosť? Premýšľajme o tom v pokání pred Bohom.

Zvláštna otázka znie: Priniesla pandémia predsa niečo pozitívne? Na vlastné prekvapenie konštatujeme, že advent i Vianoce urobila osobnejšími, viac idúcimi po podstate. V cirkvi si už nevystačíme s kritikou zhonu, konzumu, reklám, ani s kritikou sekulárneho sveta, ktorému kresťanský obsah Vianoc nič nehovorí. Nemusíme vyzývať, aby ľudia

spomalili, stíšili sa, boli viac sami so sebou, s najbližšími, s Bohom. Všetko to tu je. Vôbec neplatí, že pandémia znemožnila slávenie Vianoc. Ona znemožnila iba spoločné slávenie Vianoc tak, ako sme naň boli zvyknutí. Ale radosť ľudskej duše zo sklonenia sa milujúceho Boha k nám v Ježišovi Kristovi, tú pandémia nemôže a nedokáže vziať!

Nechceme zostávať iba pri popisoch našej situácie počas tohtoročných Vianoc. Chceme ako Božie deti urobiť kroky ďalej. Nie z vlastných síl, oduševnenia a hrdinstva, ale z moci vianočného evanjelia. Z moci Boha, ktorý sa skláňa k nám v Ježišovi a naplňa nás Duchom Svätým. Miluje nás absolútnou láskou, ktorej znamením sú betlehemské jasle, ako i golgotský kríž.

Ako priamu Božiu reč k nám prijímame štyri výzvy z listu Rímskym 12, 12 – 13. Počujeme: „Veselte sa v nádeji“. Prijímame povzbudenie, nech dusno pandémie neudáva základný tón nášmu životu. Tým nech je nádej, ktorú nám prináša Ježiš a ktorá vyúsťuje vždy do radosti. Počujeme: „V súžení buďte trpezliví“.

Prijímame povzbudenie, aby sme v prítomných komplikáciách života zachovali trpezlivosť, boli statoční, potlačili osobné horkosti a prispeli k pokoju. Počujeme: „V modlitbe vytrvali“. Prijímame povzbudenie, aby sme udržiavali modlitebné spojenie s Bohom, najsilnejší nástroj živého vzťahu s Ním! A napokon počujeme: „K potrebám svätých ochotní“. Prijímame povzbudenie, aby sme v láske boli všímaví voči starším, osamelým či vystaveným zložitým situáciám v našom okolí. Prejavme im jednoduchú osobnú diakoniú.

Nádej v Ježišovi, ústiaca do radosti – trpezlivosť v súžení – vytrvalý modlitebný život – a aktívna láska. Z týchto štyroch ingrediencií nech je umiesnený ten najchutnejší a najvoňavejší koláč našich tohtoročných Vianoc. V bratskej láske sa cítime byť s Vami spojení; so sestrami a bratmi v duchovnej službe, slúžiacimi dobrovoľníkmi, s roztrúsenou, ale Ježišom Kristom stále milovanou cirkvou, zloženou zo všetkých generácií. Nech nikdy nezamĺkne naša chvála a vďaka! Ani počas tohtoročných Vianoc.

Peter Mihoč – biskup VDECAV

Ivan Elko – generálny biskup ECAV

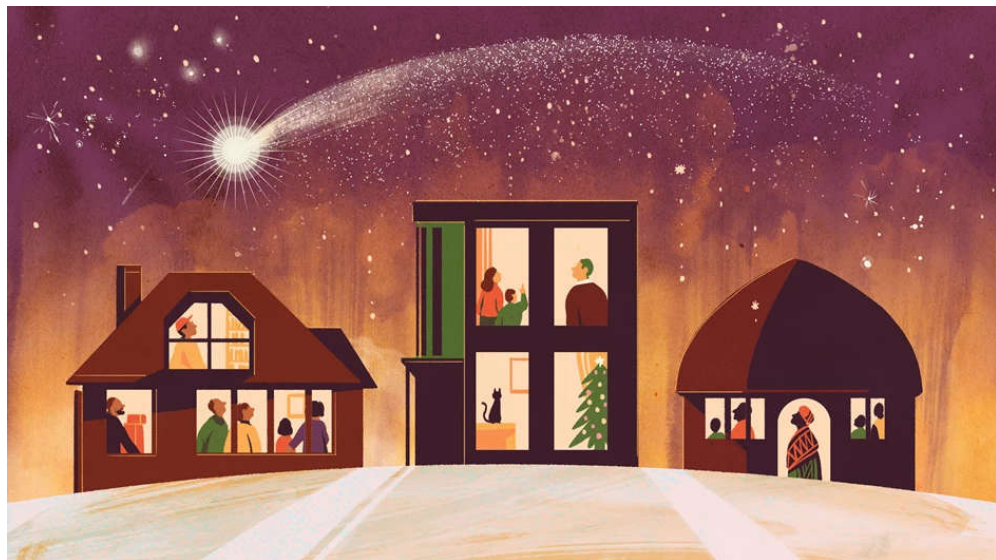
Ján Hroboň – biskup ZD ECAV

Vianočný „lockdown“

Keď vstupuje do života dvoch mladých ľudí malé dieťa, je to vždy veľká a radostná udalosť. Ak je chcené, potom je aj doba čakania na jeho príchod časom radosti a dokonalej prípravy. Ale stávajú sa aj prípady, keď príchod dieťaťa do rodiny nespôsobuje radosť a naplnenie, ale skôr rozpaky, príťaž a neprijemnosti. Dieťa totiž so sebou prináša do života veľa zmien – nový rozvrh aktivít počas dňa i noci, nové spánkové či vzťahové návyky, nové trávenie voľného času, novú zodpovednosť a nové povinnosti. A práve tieto zmeny sú niekedy príčinou, že sa dieťa necíti byť prijaté, je nechcené, zažíva vzťahový lockdown.

Vianoce sú odkazom sveta, ktorý presahuje našu realitu: „Lebo dieťa sa nám narodilo, Syn nám bol daný...“, hovorí prorok Izaiáš. Neviditeľný svet Slova sa vteľuje, zhmotňuje do konkrétnej, viditeľnej podoby. „Slovo sa stalo telom, aby prebývalo medzi nami“, píše evanjelista Ján. Láska totiž nikdy nie je len slovo, ale vždy má viditeľnú podobu skutkov. Z nich – zo slov aj skutkov – sa buduje domov, ktorý vytvára prostredie bezpečia; zázemie, kde rastieme, dospievame a zrejeme. Počas Vianoc celý svet hľadá domov. Aj keď mnohé pandemické opatrenia obmedzujú vianočné rodinné stretnutia, predsa je hľadanie domova jedným z najväčších tajomstiev Vianoc. No Vianoce sú svedectvom aj o Bohu, ktorý si hľadá miesto vo svete. Hľadá domov a prijatie. Nevnučuje sa, túži byť chcenou súčasťou rodín, aj vnútorného sveta ľudí. Neprichádza, aby posudzoval, odsudzoval, moralizoval. Rodí sa, aby nás obohatil zmyslom bytia a poznaním, ktoré presahuje hranice pomínutelnosti.

Vianoce však poznajú aj inú podobu tvrdého lockdownu. V hostinci, útulku či nocľahárni „nebolo pre nich miesta“ (L 2, 7) alebo „... do svojho vlastného prišiel, a Jeho vlastní Ho neprijali...“ (J 1, 11). Pociť neprijatia, vedomie, že nie som chcený, uzavretie sa pred inými ľuďmi – je prejavom vzťahového, a smerom k Bohu aj duchovného lockdownu. „Vlastní“ Ho neprijali. To je jedna z najsmutnejších viet celej Biblie. Kde sú príčiny neprijatia? Prečo práve prijatie hrá kľúčovú úlohu nielen v medziľudských vzťahoch, vo výchove, v manželstve, ale aj vo vzťahu k Bohu? Prijatť sám seba, prijatť iných takých, akí sú. Prijatť Boha, aby sme sa nemuseli hrať na

bohov. Narodili sme sa totiž ako ľudia, často sa však správame ako bohovia. No Vianoce nám pripomínajú, že Boh sa chce stať súčasťou sveta ľudí, aby sa v ňom zrodilo niečo Božie. A to len kvôli pravde, ktorú potrebujeme nanovo počuť: ako ľudia nie sme bohovia, ktorým patrí všetko a všetci. Nepoznáme pravdu o všetkom. Naše „ego“ nemá byť bohom, ktorému sa budú ostatní klaňať a s obľubou ho hladkať. Vianoce sú o prijatí „inej, Božej cesty“. Ježiš na Pilátovu otázku: „Tak predsa si kráľ?“, odpovedal: „Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, čuje môj hlas.“

Možno tu je zakopané tajomstvo vianočného prijatia alebo neprijatia. Zmyslom Ježišovho narodenia a príchodu na svet je vydať svedectvo pravde. Pravde, ktorá je Božím zrkadlom a ktoré odhaľuje skutočný obraz o nás. V dnešnej dobe mediálnej manipulácie, rôznych konšpirácií, poloprávd a lží, kde sa tieto nástroje používajú na dosiahnutie mocenských záujmov či vplyvu, je vianočné hľadanie pravdy bytostnou potrebou pre uzdravenie rodín, jednotlivcov, cirkví aj spoločnosti. Dôveryhodnosť pravdy je vždy závislá od pôvodu zdroja informácií. Vianoce sú svedectvom o zdroji a pôvode pravdy. Boh prichádza a mocou lásky túto pravdu vyjavuje; zhmotňuje sa, aby slúžil a obetoval sa za iných.

Obetovať nie iných pre vlastné záujmy, ale obetovať seba pre pravdu, ktorá má moc zachrániť. Dnes, v čase pandémie, keď je hľadanie pravdy syzifovská úloha, je nesmierne dôležité hľadať zdroj informácií. A najmä sledovať, či tí, ktorí ich posúvajú, sú schopní obetovať iných pre seba alebo seba pre iných. Sociálne siete sú preplnené

spochybňovaním vážnosti pandemickej situácie, bezpečnosti vakcinácie, údajnej zlej vlády, ktorá nezvláda neprehľadnú situáciu. Každý chce byť prorokom, ale bez nesenia zodpovednosti. Dnešná doba však nepotrebuje viac chladnokrvných Herodesov, ktorí iným dávajú pociťovať, kto je tu kráľom, ktorí v snahe brániť svoje pozície a postavenie sa neboja ani manipulovať, ovládať, ani obetovať iných pre vlastné záujmy. Potrebuje vianočných ľudí, ktorí oslovení Božím konaním slúžia tajomstvu vianočnej lásky. Boh zostupuje na zem. To je spôsob, ako sa rodí niečo Božie – zostupovať dole, empaticky sa skláňať k blízkym, vidieť svet, radosti aj problémy ich očami. Dnešná doba potrebuje ľudí, ktorí sa dennodenne obetujú pre iných. Ľudí stojacich v láske a pravde, možno v únave, ale s pomocou. Budme zodpovední a vezmeme ich svedectvo vážne.

Vianoce sú teda o prijatí pravdy – pravdy o nás, o Bohu, o láske, ktorá zachraňuje, obetuje sa, skláňa sa do každého kúta sveta a ku každému ľudskému pokoleniu. Nájdeme jej miesto i v dnešnej dobe? Ak jej nedáme priestor pod našou strechou, ona si nájde miesto aj tam, kde sa nenazdáme. Ale ochudobníme sa o skutočné Vianoce. „Jeho vlastní Ho neprijali.“ Jeruzalemskí znalci Písma, aj keď poznali zaslúbenia, mali množstvo informácií, predsa ho neprijali, neuverili, že pravda by mohla byť tak blízko. Skôr naopak, jeho príchod spôsobil zdesenie celého Jeruzalema, aj politických špičiek. Áno, ak sa pravda stáva zjavnou, niekedy prináša zdesenie. Skutočnosť, že bude odhalený náš svet v pravde, nás desí. Počas posledných týždňov aj v našej spoločnosti odhalená pravda prinášala zdesenie tým, ktorí dlhé roky profitovali

z klamstiev, nespútaných túžob a moci. Mnohí sa neváhali vydať cestou popravdy pravdy, aby ju umlčali. Aj keď žijeme v modernej spoločnosti, určité praktiky tu ostávajú nemenné tisícročia. Herodes bol kráľom, ktorý v snahe upevňovať moc, neváhal likvidovať každého, kto by mohol ohroziť jeho trón, nevynímajúc ani svojich najbližších. Nezastavil sa pred ničím a nikým. Poslal do vyhnanstva a neskôr zlikvidoval členov svojej rodiny – manželku Mariamnu, jej starého otca Hyrkána, a matku dal zavraždiť. Podobne neprežili potencionálni uchádzači o trón – jeho synovia. V tomto kontexte bolo vraždenie betlehetských detí len ďalšou epizódou kdesi na vidieku. Túžba po moci, túžba byť „bohom“, túžba, aby sa svet točil okolo mňa, bola ničivou silou nielen kedysi v Jeruzaleme, ale často ju vnímame aj dnes. Jej dôsledkom možno nemusí byť rovno preliata krv a smrť, ale aj pocit neprijatia, vzťahové zranenia, bolesti. Koľko detí či manželiek utieklo – alebo žije s myšlienkou

na útek – pred tyranom, ktorý im spôsobuje telesné alebo duševné násilie? Koľkí i dnes (vo svete a dokonca aj v cirkvi), chcú, aby sa svet točil okolo nich? Idú hlavanehlava len za svojim prospechom a neznosú, aby stratili svoje pozície. Je ťažké, niekedy až bytostne nebezpečné žiť v záhrade „Narcisa“ – osobnosti, ktorá nemá dostatok sebavedomia, je závislá od mienky iných, ktorá dokáže byť krutá a pomstychtivá najmä voči tým, ktorí narušili, či spochybnili jeho „sebaobraz“. Obraz, v ktorom sa stratil obraz Boží. Myslím, že v každom človeku, kde Boh stráca svoje miesto, nájdeme tieto syndrómy. Keď zomrel Herodes, Kristus si mohol nájsť domov v Božom ľude. Keď zomrieme sebe, keď zomrie v nás, vo svete, aj v cirkvi túžba po moci, túžba byť bohom, potom si môže v nás nájsť domov Boh. Potom náš život nebude útekem od Boha, ale Jeho návratom k nám a naším návratom k Nemu. A vtedy zažijeme v Božom čase milosti (kairos) nové Vianoce.

Prajem si, aby sme počas tohtoročných vianočných sviatkov nedali lockdown láske, pravde, pokoju. Aby naša spoločnosť nebola priestorom zápasov o moc a postavenie na úkor zdravia, šťastia aj života iných. Prajem si, aby sme prijali ponuku pravdy a stali sa svedectvom pravde. Aby si Boh v nás našiel domov; priestor, kde bude rásť a kde sa my budeme umenšovať. Vianoce sú svedectvom, že nebo neudelilo lockdown tomuto svetu. Nech prijatie tejto skutočnosti prinesie uzdravenie vzťahov, rodín, manželstiev, spôsobí návrat pokoja, radosti, pokory, úcty v cirkvi aj vo svete. Kiež by betlehetské dieťa bolo medzi nami chceným a vytúženým darom iného sveta.

Prajem si, aby sme počas tohtoročných vianočných sviatkov nedali lockdown láske, pravde, pokoju.

*Peter Mihoč,
biskup Východného dištriktu ECAV*

Cena Vianoc

Moje prvé Vianoce, na ktoré si veľmi živo pamätám, boli tie, keď som mala na ôsmy rok a slávili sme ich prvýkrát v novom rodinnom dome, ktorý si moji rodičia postavili. Boli to úplne prvé Vianoce pre môjho malého bračeka, ktorý sa narodil, keď sme sa presťahovali. Veľmi krásne Vianoce! Stromček sme mali v spálni, lebo druhá izba ešte nebola zariadená a tak sa v nej nekúrilo. My dvaja s bratom sme dostali pod stromček od Ježiška knihu, najmladší svetník, mama si našla kašmírovú šatku a ocko kravatu. Obidvaja boli šťastní, neustále nás objímali a trpezlivo odpovedali na zvedavé otázky o narodení malého dieťatka v jaslách. My sme sa tešili z príchodu malého bračeka do našej rodiny a tak mi napadlo, či sa Ježiško tento rok nenarodil u nás. :-))

Roky plynuli a v našej rodine sme zažili aj Vianoce, keď miesto pri stole ostalo po niekom blízkom prázdne. Pamätám si, keď môj starý ocko, mamin ocko už nebol s nami. Ako chýbal ten jeho humor a pohladenie, keď nám dával darčeky, ktoré sám vyrobil. Bol majster vo vyrábaní hlavolamov a všakovakých hádaniek.

Jediný zo starých rodičov, ktorého sme poznali.

Časom sme si založili vlastné rodiny a slávili sme Vianoce podľa vlastných predstáv a možností. Pripravovali sme ich pre svoje deti a túžili sme po tom, aby bolo dosť darčiek, aby na stole nič nechýbalo. Stromček žiaril množstvom elektrických žiaroviek a krásne sklenené ozdoby tie svetielka odrážali.

Vianoce boli časom rodinných stretnutí, a tak sme v kruhu blízkych ľudí prežívali nádherné, výnimočné chvíle plné lásky, darov a spomienok. Aj tie smutné spomienky mali svoje miesto, ale neboli také bolestivé, lebo sme sa o ne delili a niesli sme ich všetci spolu.

A čas plynul ďalej a aj naše deti sa osamostatnili. Nezostali sme sami, stretávali sme sa vždy v domácnosti niektorého z nás. Pre nás to už neboli Vianoce v očakávaní darčiek, ale radosť vnúčať sa vlievala aj do našich srdiec. A vnúcatá boli ten najkrajší dar.

Po skončení sme zvykli hodnotiť, ako sa sviatky vydarili. Ako sme zvládli ich prípravu, aký bol ich priebeh. „Boli to bohaté Vianoce!“ „Tento rok sme minuli

veľmi veľa peňazí na darčeky.“ „Smutné Vianoce.“ Takto a ešte všelijako sme uzatvárali každý ďalší rok našich životov.

Možno to poznáte aj vy z vlastných vianočných sviatkov. Ich cena môže byť rôzna, ak hodnotíme, koľko peňazí a námahy sme vynaložili. Cena je rôzna, aj keď hodnotíme, čo nám priniesli, ak myslíme na darčeky.

No hodnota Vianoc, ich cena nie je v tom, koľko peňazí sme utratili, alebo v tom, čo sme dostali. Vianoce sú oslavou narodenia Božieho Syna, ktorý prišiel na svet, aby ho zachránil. A aj táto skutočnosť môže mať pre každého z nás rôznu hodnotu.

Plesá tvoje srdce radosťou, že v narodenom Božom dieťati prišiel na svet Spasiteľ Ježiš Kristus? Veríš, že prišiel kvôli mne, kvôli tebe, aby nás zachránil od večnej smrti? Potom je aj pre teba cena Vianoc nevyčísliteľná.

Drahí bratia a sestry, prajem vám POŽEHNANÉ VIANOČNÉ SVIATKY, prežite ich v zdraví a pokoji.

„Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ Lk 2, 14

Zuzana Pichnarčíková – zb. dozorkyňa

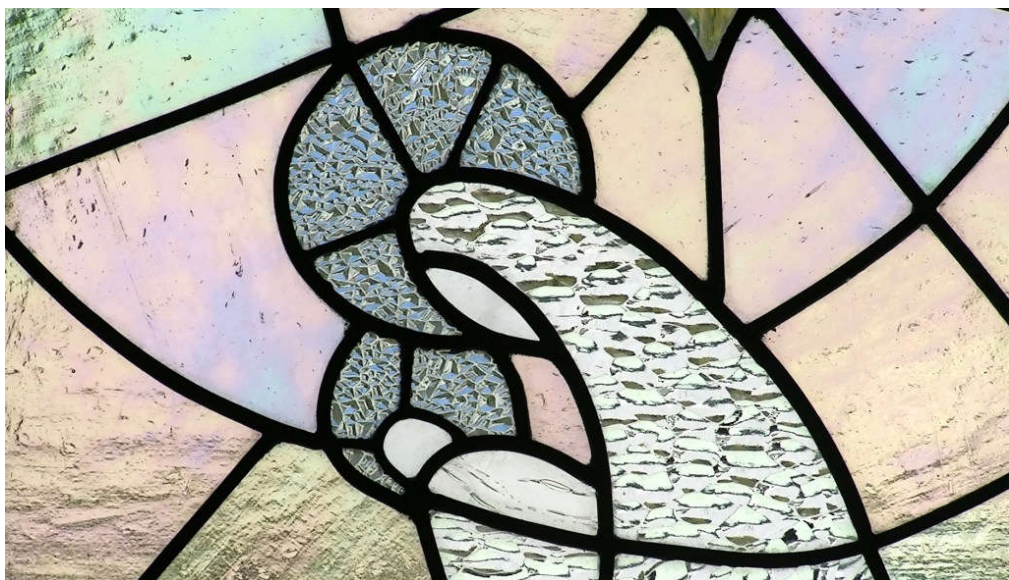
Martin Luther

a jeho komentár k Magnificat

Keď pred desiatimi rokmi vyšiel v slovenskom preklade komentár Martina Luthera k chválospevu Márie, bol to jeden z ďalších malých krôčikov v sprístupňovaní diela tohto reformačného velikána pre nášho čitateľa. Zaujímavé je, že na tento počín sa neodhodlala ani naša cirkev, ani nevyšiel v našom kmeňovom vydavateľstve Tranoscius, ale za prekladom stoja Ladislav Lencz a Irma Maria Danielisz. Kniha bola publikovaná v spolupráci s Ekumenickým spoločenstvom cirkví a náboženských spoločností na území mesta Košice v roku 2011.

Keď sa povie Magnificat, čo si má evanjelický čitateľ pod týmto pojmom predstaviť? Je to latinské slovo z chválospevu Márie, ktorý nájdeme v Evanjeliu podľa Lukáša v prvej kapitole vo veršoch 46 až 55. Magnificat anima mea Dominum – Velebí moja duša Pána – tak znie úvodná časť z verša 46. Tento chválospev spievala Mária, keď navštívila svoju príbuznú Alžbetu, ktorá tiež bola v požehnanom stave a očakávala narodenie dieťaťa – Jána Krstiteľa.

Martin Luther začal na komentári pracovať v novembri 1520 a dokončil ho v marci v roku 1521. V tomto roku si teda pripomíname jeho 500-té výročie. Venoval ho kniežatú Jánovi Fridrichovi I. (1503 – 1554). V úvodných slovách sa dozvedáme, že tento výklad mu už dávnejšie sľúbil a Luther je nadšený z toho, že knieža (vtedy 18-ročné) má lásku k Svätému písmu: „Je to opravdu potrebné. Také mocné knieža – ak sa zrieka svojvôle a dá sa Bohom viesť – prináša blaho mnohým ľuďom; naproti tomu mnohým môže uškodiť, ak koná svojvoľne a panuje nemilosrdne... Ľudské srdce je od prírody krehké a naklonené opovážlivosti. A kde sa dostane k moci, majetku, cti, ešte viac bude naklonené k opovážlivosti a sebaistote. Zabudne na Boha a nedbá na svojich podaných. A pretože má priestor beztrestne konať zlo, vrhne sa na to a stane sa beštiou, robí si, čo sa mu zachce. Podľa mena je pánom, ale v skutočnosti je netvorom. Preto dobre povedal mudrc Bias: „Pri panovaní sa ukáže, akým je kto mužom.“ Poddaní zo strachu pred vrchnosťou nemajú odvahu sa prejavíť...“ Ak si uvedomíme, že tu hovorí augustiniánsky mních svojmu zemskému pánovi, sú to ozaj odvážne slová. Luther pokračuje: „Nuž, v celom Písme nepoznáme

nič, čo by lepšie poslúžilo v tejto veci ako posvätná pieseň požehnanej Matky Božej. Z nej sa majú poučiť a ju si majú pamätať všetci, ktorí chcú dobre vládnuť a byť takými panovníkmi, ktorí ľuďom pomáhajú.“ Reformátorovi ide teda o výchovu kniežata aj v tomto spise. A nielen o výchovu kniežata, je nepriamo adresovaný všetkým vládcam a tým, ktorí sú na zodpovedných postaveniach. Zhora sa má diať spravodlivá vláda a tí, čo majú moc, sa majú správať zodpovedne. Lukáš 1, 46 – 55: „*Velebí moja duša Pána a môj duch sa rozveselil v Bohu, v mojom Spasiteľovi, že zhlíadal na poníženie svojej služobnice, veď, ajhľa, blahoslaviť ma budú odteraz všetky pokolenia, pretože Mocný učinil so mnou veľké veci, a sväté je Jeho meno a Jeho milosrdenstvo s tými, čo sa Ho boja, z pokolení na pokolenia. Dokázal moc svojím ramenom, rozprášil tých, čo sa povyšovali zmýšľaním srdca; mocných zhodil z trónov a povýšil ponížených, lačných nasýtil dobrými vecami a bohatých prepustil naprázdno; ujal sa Izraela, svojho služobníka, pamätlivý milosrdenstva, ako povedal našim otcom, Abrahámovi a jeho potomstvu naveky.*“

Dnes vykladáme tento text väčšinou počas adventu. Patrí k tomu obdobiu, aj keď Luther svoj výklad posúva iným smerom. Hovorí o Márii, ktorá je v škole Ducha Svätého a tým aj chápe, čo sa s ňou deje. Luther ju vykresľuje ako nepatrnú, bezvýznamnú chudobnú a zaznávanú. Podľa jeho slov, ktorákoľvek z dcér Annáša a Kaifáša by si ju nevybrala ani za slúžku. Boh má však vo svojom pláne iné veci a robí divy aj medzi najnepatrnejšími ľuďmi. „Vo svete zakúšame to, že každý sa pachtí za tým, čo je nad ním – za slávou mocou,

bohatstvom, učenosťou, pohodlným životom a všetkým, čo je veľké a vysoké. Kde sú takíto ľudia, na tých sa každý zavesí, utekajú za nimi, radi im slúžia, každý chce byť pri nich, aby ťažili z ich postavenia. Preto nie je náhodou, že je tak málo kráľov a kniežat, o ktorých Písmo píše pochvalne. Nikto však nechce pozeráť do hĺbky, kde je chudoba hanba, núdza, bieda a úzkosť. Od toho každý odvracia oči. A kde sú takíto ľudia, odtiaľ každý uteká, odťahuje sa a hanbí. Nikto ani nepomyslí na to, aby im pomohol, zastal sa ich a pričínal sa, aby sa niečím stali.“ Lutherova analýza spoločnosti dodnes nestratila na aktuálnosti. Prečo vykresľuje ten žalostný stav? A prečo práve v spojitosti s Máriou? Nevidí ju ako kráľovnú nebies, ale ako zaznávanú mladú ženu, ktorej je vlastná pokora. Človeka na okraji spoločnosti, ku ktorému sa skláňa Boh. Preto môže Mária spievať o to radostnejšie: „Velebí duša moja Pána a môj duch sa rozveselil v Bohu, mojom Spasiteľovi, že vzhliadol na poníženie svojej služobnice...“ Luther vykladá Magnificat v tomto spise slovo po slove. Pomáha si prekladmi z gréčtiny a hebrejčiny, vysvetľuje málo známe a nejasné slová. Dozvieme sa aj to, ako chápal človeka. Delí ho podľa Písma na tri čiastky: telo, dušu a ducha. Duch je podľa neho prvá, najvyššia, najhlbšia a najušľachtilejšia časť človeka, ktorou je schopný spoznať nepochopiteľné, neviditeľné, večné veci. V ňom prebýva viera a Božie slovo. Druhou zložkou je duša, ktorá oživuje telo a pôsobí v ňom, preto ju často Písmo chápe ako život. Jej úlohou je spoznávať a chápať prostredníctvom rozumu veci okolo seba. Tretou časťou je telo so svojimi údmí. Je nástrojom

a orgánom na vykonanie a používanie toho, čo duša pozná a duch verí. Je zaujímavé aj, ako vysvetľuje Luther úvodné slová Magnificat: „Mária nehovorí: „moja duša velebí seba,“ alebo: myslí si o sebe veľa.“ Netúži po tom, aby si ľudia vážili jej osobu; vyvyšuje jedine Boha, jemu pripisuje všetko. Berie seba a dáva všetko Bohu, od ktorého všetko prijala. Lebo aj keď zakúsila na seba taký úžasný Boží čin, zmýšľala a zmýšľa (!) o sebe tak, že sa nepovyšovala ani nad toho posledného človeka na zemi... Pozri, toto znamená vyvyšovať jedine Boha: iba jeho si vysoko vážiť a nič si nenárokovat.“ Musíme povedať, vďaka Bohu za tento preklad

a výklad, kiežby našiel pozorných čitateľov. Luther si aj vzdychne: „Ach, my biedni ľudia, ak máme len trochu majetku, moci a cti, alebo ak sme len trochu krajší ako iní, nestrpíme prirovnanie k niekomu menšiemu od seba a čo do nárokov nepoznáme mieru... Naše sebedomie rastie alebo klesá podľa toho, ako Božie dary prichádzajú alebo odchádzajú. Ale Máriino srdce je v každom čase stále a rovnaké, necháva Boha pôsobiť v sebe podľa jeho vôle a pre seba z toho čerpá len útechu, radosť a dôveru v Boha. Tak by sme mali robiť i my, to by znamenalo správne spievať Magnificat.“

Lutherov výklad Magnificatu obsahuje množstvo ďalších inšpirujúcich myšlienok. Niekedy sa nám môže zdať, akoby nás od nich nedelilo päť storočí, mnohé sú stále aktuálne. Výklad tejto časti Písma v podaní nášho reformátora iste poteší nejednu luteránsku dušu (i ducha) a ostatným môže lepšie pochopiť to, že aj my evanjelici si Máriu náležite ctíme, pre jej pokoru a poslušnosť voči Bohu. Rovnako s ňou si však nič nenárokujeme, ale velebíme Boha za jeho milosť, ktorá sa jej i nám dostala v našom Spasiteľovi Ježišovi Kristovi.

Na základe komentára Martina Luthera Magnificat spracoval Miloslav Gdovin zb.

farár v CZ Sv. Križ – Lazisko

Zmluva pokoja

„Urobím z nich jeden národ v krajine na izraelských vrchoch a jeden kráľ bude kráľom všetkých; nebudú už dvoma národmi, ani sa nebudú deliť na dve kráľovstvá. Nikdy sa nebudú poškrvňovať svojimi modlami ani svojimi ohavnosťami ani nijakými priestupkami a ja ich zachránim zo všetkých bydlísk, v ktorých hrešili, očistím ich a budú mojím ľudom a ja budem ich Bohom. Môj služobník Dávid bude kráľom nad nimi a jediným pastierom pre všetkých; budú chodiť podľa mojich nariadení, zachovávať moje ustanovenia a plniť ich. Budú bývať v krajine, ktorú som dal svojmu služobníkovi Jákobovi, v ktorej bývali vaši otcovia; naveky budú bývať na nej oni a ich synovia i synovia ich synov; môj služobník Dávid bude naveky ich kniežatom. Uzavriem s nimi zmluvu o pokoji, bude to pre nich večná zmluva. Usadím ich a rozmnožím a naveky dám svoju svätýňu do ich stredu. Môj príbytok bude u nich, ja budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. Potom národy poznajú, že ja som Hospodin, ktorý posväcuje Izrael; moja svätýňa bude uprostred nich naveky.“ Ez 37, 22 – 28

V posledných dňoch si dobre uvedomujem paradox dnešného modreného sveta. Máme mnoho prostriedkov na komunikáciu, vieme sa spojiť s ľuďmi z opačného sveta. Máme možnosť byť na akejkolvek akcii, ako je divadlo, rôzne koncerty, ktoré sú aktuálne online. Kvôli pandémie sa väčšina vecí aj z nášho sveta presunula do online sveta. Služby Božie, mládeže, dorasty rôzne biblické štúdiá aj samotné vyučovanie.

No paradoxom je, že čím viac máme možností komunikácie v dnešnej dobe, v zásade byť kdekoľvek na svete, tým viac sme si od seba vzdialenejší. Vidíme to v rôznych názoroch... medzi nami, nedorozumeniach, hádkach, nezhodách aj v takom sebecke dnešnej doby.

Prorok Ezechiel v biblickom texte hovorí o tom, že aj izraelský národ bol rozdelený na Južné a Severné kráľovstvo. Možno dnes už nemáme kráľovstvá, ale aj my sme rozdelení. Sme rozdelení naším hriechom. Jednak naša hriešnosť nás vedie práve k tomu, aby nás rozdeľovala na dobrých a zlých, tých, ktorých máme radi a ktorých nemusíme ani vidieť. Na tých, ktorí majú pravdu a tých, ktorí klamú. Na tých, ktorí posudzujú to, ktorý hriech je väčší a ktorý menší. Potom sa vidíme v našich očiach ako

tí lepší, lebo máme menej hriechov... a toto všetko, ale aj omnoho viac nám ukazuje, ako nás hriech vedie preč od Boha... od ľudí... k našej žiadostivosti.

Naša žiadostivosť ničí našu schopnosť milovať Boha. Je to taký spôsob milovania sveta, keď dnu do nášho srdca púšťame čokoľvek iné ako Boha („*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nieto v ňom lásky k Otcovi. Lebo čokoľvek je vo svete, žiadosť tela, žiadosť očí a pýcha života, nie je z Otca, ale je zo sveta.*“).

No dnešný biblický text nám predsa len hovorí, že to tak úplne nemusí byť. „*Urobím z nich jeden národ v krajine na izraelských vrchoch a jeden kráľ bude kráľom všetkých; nebudú už dvoma národmi, ani sa nebudú deliť na dve kráľovstvá.*“ V celom tomto texte hovoril Ezechiel o zjednotení severného a južného Izraelského kráľovstva. Aj názov perikopy sa nesie pod názvom: Zjednotenie Izraela pod jedným pastierom. Viem si predstaviť, ako ľudia hľadeli pri počúvaní tohto textu do budúcnosti. Ako sa stanú jedným silným kráľovstvom. Presne takto podobne by sme mali hľadiť na tento text aj my. Do budúcnosti. Pretože aj nám tento text znie ako také zaslúbenie. Zaslúbenie, ktoré sa splnilo v Ježišovi Kristovi na križi.

To je pre nás miesto zjednotenia. Pretože odstránil obrovskú priepasť medzi nami a Bohom. Spojil nás svojou láskou. Sklonil sa k nám a ukázal nám, že môžeme mať naozaj osobný a intímny vzťah s Bohom, na ktorom musíme pracovať. On je ten, ktorý spravil prvý krok, aby sme sa potom my, mohli k nemu priblížiť cez konanie Ducha Svätého. Takto sa k nám aj dnes priznáva Boh. Pretože On je naším Bohom a my patríme do jeho ľudu. Z toho vieme, že sa na Boha môžeme vždy a za každých okolností spoľahnúť... aj keď si veľmi uvedomujeme našu hriešnosť, alebo prežívame možno odlúčenie od okolitého sveta, lebo Boh nám dáva omnoho viac, ako dokážeme prijať.

„Uzavriem s nimi zmluvu o pokoji, bude to pre nich večná zmluva. Usadím ich a rozmnožím a naveky dám svoju svätýňu do ich stredu.“

Milé sestry, milí bratia tieto slová o večnej zmluve pokoja nám znejú aj dnes. Pozrime sa spoločne do našich vzťahov a rodín, kde môžeme prinášať zvesť o tejto zmluve pokoja, ktorú nám Boh dáva aj cez tento adventný čas. Čo znamená, že nech sa deje čokoľvek, aj my môžeme prežívať pokoj, lebo Boh je ten, ktorý je pri nás stále.

Filip Kriško – študent ev. teológie

Boh sa slobodne rozhodol dať svojho Syna pre našu záchranu

Prinášame Vám rozhovor s prvým väzenským duchovným ECAV na Slovensku Ľubomírom Kordošom, ktorý sa vydal slúžiť na dovtedy neprebádanú pôdu. Od roku 2013 pôsobí v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky /ďalej ZVJS/. Je šťastne ženatý a s manželkou Lýdiou, ktorá je evanjelickou farárkou, majú dcéru Alžbetku. Pred niekoľkými mesiacmi sa presťahovali do Dovalova.

Ako došlo k tomu, že si začal uvažovať o väzenskej duchovnej službe?

Celé sa to začalo na Misijných dňoch (cirkevné podujatie) v r. 2012, kde sme boli spolu s mládežníkmi pozdišovského cirkevného zboru. Okrem iného sme sa zúčastnili aj seminára, ktorý viedol br. farár Viktor Sabo, ktorý bol vojenským duchovným v OS SR a rozprával o svojej službe duchovného na misii v Afganistane. A tam hovoril o tom, že duchovnej práce je v armáde veľa, ale málo je pracovníkov. Jeho slová vo mne rezonovali aj potom, ako sa celé stretnutie skončilo.

Od myšlienok to zrejme prešlo k rozprávaniu a zvažovaniu tejto cesty, ktorá sa pred tebou črtala. Aké miesto v tom zohrala tvoja manželka?

S Lydkou sme sa o tom veľa rozprávali. Pravdu povediac, nebola veľmi naklonená myšlienke, že by som mal ísť do armády. Modlili sme sa za to a prosili o Božie vedenie pri rozhodovaní či ísť do toho, alebo niečoho iného.

Nakoniec nepôbobiš medzi vojakmi, ale medzi väzňami. Ako k tomu došlo?

V čase nášho premýšľania bolo voľné miesto väzenského duchovného v Banskej Bystrici. Bolo to asi dva roky, čo o možnosti stať sa duchovným pre väzňov boli kňazi našej cirkvi informovaní formou listu z GBÚ. Tak sme o tom začali aj doma rozprávať. Ja som videl svoje pôsobenie v armáde. Rozprávali sme sa, aj sme sa za to modlili.

Potom prišiel ten impulz: Či by som nechcel ísť do väznice?

Aká bola tvoja reakcia?

Strohou vetou: Do väznice nikdy! Primárne preto, že je to tvrdé prostredie. Predsa len pôsobiť medzi kriminálnikmi – zloďmi, vrahmi bolo pre mňa ťažko predstaviteľné. Rovnako aj zamestnancov som vnímal ako tvrdých a neprístupných. Ďalším dôvodom, prečo tam nejst' bolo to, že nik z evanjelických kňazov nepôbobil ako väzenský duchovný. Nevedel som, čo ma čaká. Pán Boh všetko viedol a postupne menil môj názor a nakoniec som do toho šiel. Nebolo to ľahké rozhodnutie, ale s odstupom času to neľutujem a som za to vďačný.

Keď Pán „otvára dvere“, je potrebné nimi vstúpiť. Ako prijali tvoje rozhodnutie stať sa väzenským duchovným ľudia okolo?

S Lydkou sme tým spolu prechádzali a brali sme to ako výzvu a posun niekde inde. Pre zbor v Pozdišovciach, kde sme pôsobili, to bolo prekvapenie. Oznámili sme im to na 4. adventnú nedeľu, čo bolo približne tri mesiace pred tým, než som nastúpil do ZVJS. Pýtali sa, čo bolo zlé, keď sme sa rozhodli odísť. Vysvetľovali sme im, že dôvodom nášho odchodu nie je nespokojnosť, ale Božie volanie. Myslíme, že väčšina členov zboru to pochopila a prijala.

Ako si spomínaš na svoj prvý deň v práci?

Hneď prvý deň som skladal prísahu. Z tej

prísahy sa mi najviac vrylo do pamäti a dlho to vo mne rezonovalo: „aj za cenu nasedenia vlastného života“. Občas si uvedomím, že skutočne jedného dňa domov už nemusím prísť. Aj v kontexte udalostí leopoldovskej vzbury spred 30-tich rokov človek nikdy nevie, ako sa môžu okolnosti vyvinúť.

Keď spomínaš tie nepredvídateľné situácie, v ktorých môže ísť o život, je možné sa nejak pripraviť?

Snažím sa mať k našim klientom otvorený a prirodzený vzťah bez sebaapovyšovania. Ak by k niečomu došlo, mohol by byť práve môj ľudský prístup k nim podnetom k ich pomoci mne.

Stať sa väzenským duchovným znamená prejsť určitým procesom. Čo všetko si musel absolvovať, než si sa naplno začal venovať duchovenskej službe?

Pokiaľ chce kňaz vstúpiť do ZVJS, musí absolvovať všetko to, čo ostatní záujemcovia v podobe pohovorov, previerok, psychotestov, lekárskeho prehliadok a fyzických skúšok.

Aké boli začiatky v službe?

Boli plné otázok, ktorých bolo o to viac, že som bol prvým evanjelickým väzenským duchovným. Čo sa týka praktickej podoby, tak hneď po nástupe riaditeľ ústavu rozhodol, že musím prejsť všetkými úsekmi

väznice. Veľmi mi to pomohlo etablovať sa medzi príslušníkov ZVJS a viac rozumieť prostrediu, v ktorom som začínal pôsobiť.

Pokiaľ dobre viem, tak si ako väzenský duchovný pôsobil na viacerých miestach.

Áno. Začínal som v Banskej Bystrici. Po roku som bol preložený do Sučian, kde som mal na starosti viac /6/ väznic v Žilinskom a Trenčianskom kraji. Bolo to dosť náročné. Od r. 2015 pôsobím v Ružomberku. V súčasnosti navštevujem ešte zariadenia v Sučanoch a Žiline.

V čom spočíva tvoja služba a čo obnáša?

Možno zjednodušene povedať, že mojou úlohou ako väzenského farára je prinášať ľuďom nádej, pochopenie a prijatie. Samotná obsahová náplň mojej služby je podobná ako u farára v cirkevnom zbore. Služby Božie, biblické hodiny, pastorálne rozhovory, príprava ku krstu tých, ktorí v detstve krstení neboli, konfirmačná príprava tých, ktorí ju neabsolvovali, prísľuhovanie Večere Pánovej a iné. Pre dve hlavné skupiny: nedobrovoľne väznených a väznených dobrovoľne.

Ako myslíš dobrovoľne a nedobrovoľne väznení?

Nedobrovoľne väznení do väzenia nechceli prísť. Len urobili niečo, čo ich do našich zariadení priviedlo. Zlyhali morálne a ak chceme, povedzme to i tak, že porušili druhú časť Desatora – základné ľudské pravidlá pre život. V tejto skupine ide o osoby obvinené, väzobne stíhané – čakajú na rozhodnutie súdu v ústave na výkon väzby. Tu človek väčšinou prežíva neistotu, neraz bezmocnosť. Nevie, kedy bude súd, aká bude výška trestu, atď. Akonáhle súd vyriekne ortiel /a dotýčný nie je zbavený viny/, stáva sa z neho odsúdený a trest si odpykáva v ústave na výkon trestu

odňatia slobody. Ten môže byť v rôznom stupni strázenia: minimálny, stredný a maximálny. Najmenej obmedzení je v minimálnom a najviac v maximálnom.

Spomenul si aj druhú skupinu dobrovoľne väznení. Kto do nej patrí?

To sú tí, ktorí do väzenia prišli z vlastnej vôle. Sú to zamestnanci alebo príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže. Práca v tomto prostredí je náročná, čo pre mňa vytvára priestor na pastorálnu starostlivosť.

Pre nás evanjelikov sú služby Božie tým základným spoločenstvom, kde prežívame svoju vieru. Ako je to so službami Božími vo väznici?

Spočiatku to bolo zaujímavé, no časom som si našiel spôsob ako ich vykonávať. Momentálne mám služby Božie spojené s Večerou Pánovou. Zo začiatku to však bolo o hľadaní spôsobu ako služby Božie vykonávať. Liturgia, ktorá je nám blízka, bola pre väčšinu ťažko zrozumiteľná a v mnohom cudzia. Celú liturgiu som musel odspievať sám. Po tých rokoch je to už iné, lebo pravidelní účastníci sa zapájajú do liturgie. Kázanie /neraz aj s prvkami rozhovoru/ tvoria odpoveďami spolu so mnou. Musím však hovoriť zrozumiteľnou rečou. Náboženské frázy sa snažím vylúčiť so slovníka.

Počúvať sústredne niekoho iného môže byť veľmi vyčerpávajúce. Ako je to u teba?

Určite je to tak, že sústredené počúvanie berie veľa sily. Spomínam si snáď na trojhodinový rozhovor s jedným obvineným vo väzbe, ktorý ma úplne odrovnal. Keď je toho veľa, tak mi pomáha otázka: „Kto je tu pre koho?“ Naučil som sa, že nie on je tu pre mňa, ale ja som tu pre neho. On je ten, kto vedie a určuje tému rozhovoru. Výhodou je to, že sa

k rozhovoru môžem vrátiť aj neskôr. Na rozdiel od kňazov v zboroch mám čas na rozhovory. Nemusím riešiť hospodárske veci ako opravu strechy na kostole a podobne. Tu to robia iní a ja sa môžem venovať svojej práci. To je obrovská výhoda.

Prostredie aj druh práce, ktorú vykonávaš, je psychicky náročná. Čo ti pomáha pri jej zvládaní?

V prvom rade sa snažím „nenosiť“ si prácu domov. Veľmi mi pomáha športovať. Pred niekoľkými rokmi sa ma kolega pýtal: „Máš nejaké koničky? Keby si nemal, tak by ti 'preplo'." Pri regenerácii mi pomáha beh. Okrem toho, že sa ním udržiavam vo fyzickej kondícii /keďže každý rok máme fyzické preverky/, vyvetrám si počas neho hlavu. Druhá fyzická aktivita bolo zimné plávanie. Práca okolo domu.

Vieš povedať, ako je to s tými, ktorí po odpykaní trestu väzenie opúšťajú?

Pre mnohých je to ťažké. Pre tých, ktorí si odpykali dlhý trest, je ich návrat návratom do úplne iného sveta. Stáva sa, že nemajú kam ísť. Ich rodinné vzťahy sú pretrhané. Kým vo väzení o nich bolo postarané, na slobode sú odkázaní na seba.

Ktoré obdobie roka väzni prežívajú najťažšie?

Najťažšie prežívajú obdobie Vianoc. Spomienkami sa vracajú do detstva, ale aj medzi svoju blízku rodinu, s ktorou nemôžu byť. Náročným je tiež prelom októbra a novembra, keď si spomínajú na svojich blízkych zosnulých. Napr. jeden odsúdený v priebehu posledného mesiaca prišiel o troch svojich súrodencov, ktorí podľahli COVIDU-19.

Keď sa prechádzaš po väzniciach, ako na teba ten priestor pôsobí?

Nie veľmi príjemne, niekedy až depresívne. Tým, že je to uzavretý priestor s minimálnym množstvom denného svetla hlavne staršie väznice, ale aj priestor s mnohými obmedzeniami. Niekoľkokrát sa mi stalo, že keď som prechádzal z väzenskej budovy do budovy administratívnej, cez vonkajší dvor, tak akoby som sa ocitol v úplne inom svete.

V pandémii sa mnohí cítia ako väzni. Čo by pomohlo ľuďom prekonať tieto pocity?

Aj keď sme uzatvorení vo svojich domoch a bytoch, máme omnoho viacej možností. Môžeme byť v kontakte so svojimi blízkymi, telefonovať, robiť mnohé aktivity, ktoré chceme a kedy chceme. Spomínam si na jedného, doživotne odsúdeného v Ilave. Celu mal otočenú do dvora a nevidel nič len betónovú stenu oproti. Rozprával mi, ako roky nevidel trávu, kvety. To sú pre nás úplne samozrejmé veci. Prial by som každému zažiť to, ako rozprával o svojej radosti z toho, že z okna celý videl rásť burinu zakorenenú v akejsi štrbine steny. Máme mnoho dôvodov k vďačnosti. Neraz nevidíme a žiaľ niekedy ani nechceme vidieť mnohé, čo máme. Často si hodnotu

vecí uvedomíme až vtedy, keď ich stratíme. Mnohí sa nedokážu tešiť z maličkostí.

Čo potrebujú počuť vo väzení?

Je to individuálne. Na čo sa snažím upozorňovať je to, že je dôležité vysporiadať sa s minulosťou. Len tak sa môže vytvoriť priestor pre nádej do budúcnosti. Tiež často pripomínam dôležitosť vnútornej slobody. To platí vo väzení i na slobode. Tú nám nikto nemôže vziať, ak si ju nedáme. Myslím si, že mnohí si vnútornú slobodu nechali vziať. Nechajú sa ovplyvňovať, a tým strácajú slobodu. To je to, čo nám nesie zvesť evanjelia. Boh sa slobodne rozhodol dať svojho Syna pre našu záchranu a my to môžeme slobodne prijať a prežívať z toho radosť.

Keď človek vyjde z väzenia, nesie si na seba určitú stigma. Zo skúsenosti, ktoré máš, ako je dobré pristupovať k tým, ktorí sú po väznení prepustení na slobodu?

Pochopiteľne voči človeku, ktorý sa vráti z väzenia, má spoločnosť vnútorné prekážky. Asi najviac by pomohlo, aby sme boli takí, akých nás poznali predtým. Možno si zaspomínať na časy, ktoré sme

spolu prežili. Určite by som nikoho z nich neodsudzoval. Je pravda, že mnohí sa do väzenia dostali vlastným pričinením. Je dobré mať na pamäti, že hranica medzi slobodou a väzením je veľmi tenká. Už len malá nerozvážnosť a nepozornosť pri jazde autom môže pre nás znamenať, že sa môžeme ocitnúť tam, kde by sme nechceli.

Ako prežívate adventný čas?

Aj nás sa dotýkajú obmedzenia. Pravidelne mávame služby Božie, aj keď v obmedzenom počte 6-tich ľudí. V advente mávame roráty – ranné krátke pobožnosti pri sviečkach, ktoré sa konajú ešte pred východom slnka. Má to svoju atmosféru a odozva na tieto stretnutia je dobrá.

Čo by si na záver odkázal našim čitateľom?

V prvom rade prajem pokojné sviatky a vianočný pokoj nech sa preniesie do všedných dní v budúcom roku. Ak človek má pokoj, má všetko. Dokáže v ňom prejsť aj cez to, čo mu chýba. A potom prajem každému jeho vlastnú slobodu – v zodpovednosti voči svojmu okoliu.

Kázeň pri 100. výročí úmrtia

P. O. Hviezdoslava

Pospeš, ľuďe môj, hromadte sa, horlivci boží, v siene Hospodina: na oltároch jeho nech vzplanú srdce obete jasné v povďak a oslavu.

Každé nech kľakne na koleno, v prach pokorí sa hlava, zrak duše však vzlietne hneď vanutím modlitby tichým ku nemu, zas spevu švihotom. Lebo dobrý je Hospodin, milostivý otec, zľutovník i strážca, spravodlivá i štedrá je pravica jeho, nezlomný jeho štít.

(P. O. Hviezdoslav, Žalm k závierke roku)

Milost' Vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista!

Vypočujte si slová z Písma Svätého, ako ho nachádzame napísané v Evanjeliu podľa Lukáša v 15. kapitole, vo veršoch 11 až 24:

A hovoril ďalej: Jeden človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: Otče, daj mi podiel z majetku, ktorý mi patrí. A (otec) rozdelil im majetok. Po nemnohých dňoch zobral mladší syn všetko, odsťahoval sa do ďalekej krajiny a tam v hýrení premrhal si imanie. Keď už všetko premrhal, nastal v tom kraji veľký hlad a on začal núdzu trpieť. Išiel teda a uchytil sa u jedného z občanov toho kraja, a ten ho poslal na pole svine pásť. I žiadal si naplniť brucho odpadkami, ktoré žrali svine, ale nik mu nedal. Vtedy vstúpil do seba a povedal si: Koľko nádenníkov má hojnosť chleba u môjho otca, a ja tu hyniem hladom.

Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe a nie som viac hoden menovať sa tvojím synom; prijmi ma ako jedného z nádenníkov. I vstal a šiel k otcovi. Keď bol ešte ďaleko, uvidel ho otec, zľutoval sa, pribehol, padol mu okolo krku a vybozkával ho. A syn mu povedal: Otče, zhrešil som proti nebu a proti tebe a nie som viac hoden menovať sa tvojím synom. Ale otec rozkázal sluhom: Prineste rýchlo najkrajšie rúcho a oblečte ho; dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy; potom vezmite vykúpené teľa, zabite ho a jedzte a veselme sa. Lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil; bol stratený, a našiel sa. A začali sa veseliť.

Milí televízni diváci, priaznivci umenia, bratia a sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Pár dní po Hviezdoslavových 63-tich narodeninách uverejnil národná-

konzervatívny denník *Budapesti Hirlap* nasledovné: *Hviezdoslav je veľkým umelcom a Slovákom. Narodil sa vo Vyšnom Kubíne v roku 1849 a stal sa študentom gymnázia v Miškovci. V Miškovci začal písať básne – po maďarsky*

a v zápisnici kežmarského lýcea možno ešte nájsť tie vydarené maďarské verše, ktorými Hviezdoslav získal v súbehu prvú cenu. A z Hviezdoslava by sa stal maďarský básnik, ved' on si skúšal krídla ako maďarský poet, žila v ňom silná túžba stať sa maďarským básnikom... ale evanjelické školy v Kežmarku a v Prešove boli od dávnych čias baštami a útočiskom prepiatej mládeže slovenskej národnosti... Tak sme stratili Hviezdoslava...

Hviezdoslav sa stratil – napríklad aj pred pár týždňami počas udeľovania hudobných cien v divadle P. O. Hviezdoslava, kde jeho busta bola zakrytá fotostenou. Hviezdoslav sa však skôr stráca za ťažkým závojom pátosu a účelového mýtu. Napríklad po roku 1945 zámerne absentoval poukaz na básnikovu kresťanskú vieru. Obraz o Pavlovi Országhovi ako duchovne založenom umelcovi, ktorého osobná viera bola konfrontovaná aj s tragédiami, žiaľ nie je predmetom veľkého záujmu ani v súčasnosti.

Hviezdoslav sa stratil – nenaplnil túžbu rodičov a ani svojho učiteľa Adolfa Medzihradského, že bude študovať za evanjelického kňaza. Počas posledného ročníka na kežmarskom lýceu uvažoval nad svojím povoláním. Menej známy je jeho výrok: *Nechal som teológiu, však tá veľmi biedne žije. Azriem: svetu menej treba Boha a viac justície.*

Jeho predsavzatia a myšlienky dozrievali ďaleko od svojej rodnej obce. Domov chodil iba raz za rok na prázdniny. Práve preto v programe pred kázňou odznela známa pieseň *Keby som bol vtáčkom*, ktorej text mi pripomína životný príbeh mladého Hviezdoslava. Ktovie, čo dnes robí moja mamička... Spomína na mňa popri náročnej práci na zemianskom statku? A pritom matka vysiela vrúcnu modlitbu, žiadosť, prosbu: *Vráť mi, Bože, vráť mi, toho môjho syna.*

Jej syn bol stratený. Snáď všetci poznáme tradovaný príbeh, ako sa rozplakala Hviezdoslavova matka nad tým, že nerozumie svojmu synovi prednášajúcemu po maďarsky. Náš básnik opísal riešenie jazykovej otázky v diele *Letorosty*: *Mňa kedys' zvädzal svet, mi hovoriac: Reč, ktorú z domu vieš, ó jak je lichá!... Ó, mojej matky reč je krásota, je milota, je rozkoš, láska svätá; je, vidím, cítim, celok života, môj pokrm dobrý...*

Syn sa stratil aj túžbe matky, aby sa zo syna stal farár. Pritom do kresťanskej výchovy vložila toľko lásky... Hviezdoslav na sklonku života spomína: (v kostole) *obyčajne sedával som na matkinom lone, skadiaľ obdivoval som maľbu, obrazy kostolné, pamätné zástavy a archanjela s trúbou. A rodičovský dom? Bol ozaj domom bohoslužby. V nedeľu ráno, po obede a večer spev nábožný ozýval sa v ňom, často i v robotný deň, čítavala sa postila, modlitba odriekala sa pospolu... tedy domom bohobojnosti, statočnosti, vôbec dobrých mravov a preto i rodinného šťastia a pokoja. Matku som miloval... prvú učiteľku modlitby a spevu, ešte i podnes ozýva sa mi jej milý, krásny, dojímavý hlas z našich nábožných piesní a každovečerne šepot jej modlitby oveje ma ako krídlo anjela...*

Hviezdoslavovo jazykové orientovanie sa bolo zároveň úzko spojené s hľadaním identity evanjelika. Jazyková otázka v protestantskej cirkvi v Uhorsku mala silný politický náboj. V šesťdesiatych rokoch 19. storočia doznievali vnútorné nepokoje, ktoré nazývame patentálne boje. Tých nebol uchránený ani cirkevný zbor v Leštínách, kde bol Pavol Országh pokrstený. Hľadanie jazykovej postate sa úzko spájalo so skúmaním tradície, jej porozumeniu a následnej obhajobe. Situácia v cirkvi si aj dnes vyžaduje dospieť k svojej identite, poznať vlastný domov a spolupodieľať sa na spoločnej komunikácii a živote cirkvi. Hviezdoslav sa napokon priklonil k aktivitám slovenského emancipačného hnutia. Odvážne sa prejavil už ako koncipient v roku 1874. V lete toho roku do Dolného Kubína zavítal evanjelický biskup Ľudovít Geduly. Veriaci usporiadali večerný fakľový sprievod, na ktorom Hviezdoslav vystúpil s obranou za podporu slovenských gymnázií. Jeho reč bola zhabaná ako dôkaz pri začatí vyšetrovania pre poburovanie. Až po desaťročiach ju uverejnil dolnokubínsky rodák, neskorší biskup Jur Janoška.

V určitom zmysle sa časť života Pavla Országha Hviezdoslava zrkadlí v dnešnom prečítanom biblickom texte. Dvaja synovia, ktorí boli vychovávaní na gazdovstve. Mladšiemu z nich táto práca, alebo inak povedané zmysel života, nevyhovoval. Od otca si vypýtal časť majetku. Vo vtedajšej kultúre nebol tento postup odporúčaný. V podstate si dopredu vyberá dedičstvo,

uzurpuje si to, čo si nezaslúžil. Mladšieho syna zlákala svet, netušené možnosti vyžitia sa, odtrhnutie sa od tradície a poučovania rodičov, jednoducho užiť si život bez akýchkoľvek obmedzení.

Lenže syn majetok stratil. Pôvodný grécky text navodzuje vysvetlenie, že ho minul bezútešne, doslova ne-spásne. Teda na nikoho nebral ohľad. Je to výzva pre každého z nás, keď dostávame dar života a premrháme ho tak, že neberieme na nikoho a nič ohľad. Necítiť voči nikomu a ničomu zodpovednosť. Zvláštny spôsob konzumného štýlu, keď človek nemyslí na budúcnosť a čo je smutné – nežije s druhými pre druhých. Aj takto sa môžeme stratiť v spoločnosti jeden druhému, keď sa sústreďujeme len na vlastné zážitky a pôžitky. Práve tento štýl zatvoril mladšieho syna nielen do bytostnej núdze, ale aj úplnej samoty.

Ak sa vrátim k Hviezdoslavovi, musím spomenúť jeho báseň *Priadka*. Aj tam vystupujú postavy staršieho a mladšieho syna. *A najmladší tak ďaleko je – v školách. Vraj, aby sa tak nehrdúsil, ako oni musia, netrampotil všako a bez prospechu, bez oddychu, bez sna...* To hrdúsenie a trampotenie si Hviezdoslav ako mladší syn vyskúšal jeden rok na gazdovstve strýka Jána vo Vyšnom Kubíne. Fyzicky nevládala a nakoniec vážne ochorel. Až cez slzy a prosby matky bol Pavlo Višňanovie uvoľnený zo služby. Aj preto ho následne rodičia vypravili na štúdiá, ktoré ich stáli veľké finančné prostriedky. Táto finančná obeť mala na základe svedectva básnika zabezpečiť jeho neskorší hmotný dostatok. Keď sa dozvedel, aký celkový obnos minuli na jeho štúdiá, priznáva, že najväčšiu časť z tatíčkových „krvavých mozoľov“ minul ako študent jurista, lebo vtedy, ako píše Hviezdoslav – *bol som už pánom.*

Odchod do ďalekej zeme však v biblickom podobenstve predstavuje bezmocnosť a stratenosť. Syn túži po slobode, ktorú si pôvodne chcel zabezpečiť majetkom. Pri rôznych životných problémoch však dochádza k bilancii. Stratený syn – čítame – vstúpil do seba. Možno aj nás ťazia podobné problémy. Dobiehajú nás, keď sa strácame v porozumení detí a rodičov, keď zaniká láska manželov, keď zahynie empatia priateľov. Vtedy dokážeme reagovať rôznorodo. Podráždene, s hnevom, tvrdohlavo, alebo zo zúfalstva nevieme čo robiť. A čo ak naša súvaha, ku

ktorej nám dáva Božie slovo odvahu, má výsledok totálnu stratu, stratu nielen osobných ideálov, stratu seba samému, ale aj stratu Bohu? Pri tom všetkom sme konfrontovaní dočasnou a krehkosťou života. V konečnom dôsledku aj dnes si pripomínáme sté výročie od smrti básnika. Je to zároveň pripomenutie aj našej krehkosti, konečnosti a zániku.

Hviezdoslav často uvažoval nad smrťou a životom. Veľmi citlivo vnímal vypuknutie prvej svetovej vojny, ktorú krátko po jej začiatku reflektoval v diele *Krvavé sonety*. Žiaľ, viaceré tragédie boli súčasťou aj básnikovho osobného života. Smrť rodičov, nešťastný vydaj a skon sestry, skoré úmrtie brata, ničivý požiar rodinného domu a najmä nečakaná smrť adoptívnych detí Sidónie a Jaroslava, po ktorých zostali maličké deti...

Ako vtedy vnímať Božiu lásku? Hviezdoslav reagoval, dokonca sa sporil s Bohom, napríklad aj v jeho *Žalme žaloby: Žaloba, Hospodine! Trpká žaloba, ťažká – žaloba bez konca – ty odel si ma v smútku oblak, skrze teba teskním muž bolesti... Rozorvals' reťaz rodinky milej, ohnivá zdrvil, stuhu lásky potrhá na strapce, vyvrátil z základu zbožný dom – všetko metnul čiernemu osudu!* V závere žalmu však Hviezdoslav precituje pokoru a zároveň si uvedomuje Božiu zvrchovanosť nad životom i smrťou. Napokon dielo končí slovami: *Ďakujem za všetko. Ďakuje aj za tú pomyselnú chvíľu života, ktorú človek môže sám odovzdať do Božích rúk. Vlastne večnosť začína už dnes, vierou a nasledovaním Ježiša Krista.*

Návrat do života v zmysle podobenstva znamená návrat do rodiny, k vzájomnej komunikácii, k vzájomnému zdieľaniu sa. Návrat do života zo smrti z duchovného hľadiska je pochopením a túžbou po zachraňujúcej Božej milosti v Ježišovi Kristovi. Návrat do skutočného domova Božieho kráľovstva. Aj keď sa ti rozsýpa život do stratenia, je stále – kým trvá čas milosti – možný návrat k Hospodinovi. Veď otec z biblického podobenstva na svojho syna nezanevrel. Naopak, strateného syna neustále očakával.

Otcovo jednanie je určované láskou a súcitom. Dokonca z pohľadu dobovej a miestnej kultúry nebolo bežné, ba až neslušné, aby staršia osoba bežala mladšiemu oproti. Ježišovo podobenstvo vyjadruje Božiu iniciatívu. Symbol objatia a bozku znamená to isté ako dnes – nežnú

lásku, odpustenie a zmierenie. Otec z príbehu dokonca nariaďuje sluhom starostlivosť o navrátilca. Pre syna dobytého vlastnou prehrou je to otváranie troch orieškov pre Popolušku. Drahocenné šaty boli vyhradené cenným hosťom, prsteň – symbol odovzdania moci a darovaná obuv je znakom slobodného človeka.

Hviezdoslav vydal svedectvo dokonca o zápase svojej dôvery v platnosť evanjelia. Nie povýšenecky či drzo, ale prechádza údolím pokory v básni *De Profundis*. Zápasí o svoju vieru, bojuje s pocitmi fatalizmu, dokonca zlého údelu národa. Po ťaživých témach nachádza nádej, tak ako stratený syn v totálnej porobe. Volá k Bohu: ... *na teba zas moja duša očakáva a ešte čaká, bo zná: v ňom že i sám ožijem...* Nanovo dostáva túžbu po pevnom otcovskom – Božom objatí. Smäd po vitalite, láske a prijatí preniká strateným synom v túžbe po návrate domov. Hviezdoslav v básni *Žalm života* odrazu zvolá: *Žiť chceme, žiť chceme, Bože živý!... Ó, rozšír... milostivé dlane! Kraj tvojho pláňa neopustíme, Pane!*

Stratený syn z biblického podobenstva snuje slová ospravedlnenia a priznania svojich hriechov. Cesta pokánia nie je veru jednoduchá. Aj Hviezdoslav prehodnocuje svoju púť – od detstva, vo svojej básni *Blízko si, Pane!* Mne osobne pripomína známe Augustínove *Confessiones* (*Vyznania*). Náboženská reflexia vyžaduje odvahu viery a nádeje. Aj preto je báseň ohraničená na začiatku i konci východiskom a cieľom Hviezdoslavovej úprimnej viery: *Žes' blízko, Pane, vidím, slyším, cítim...* Tieto slová sú vyryté do jedného zo štyroch kvádrov pamätníka pri tomto kostole. Sochu Pavla Országha stvárnil Fraňo Štefunko v roku 1936 a odvtedy kameň vyznania Hviezdoslavovej viery neodstránil ani čas a ani rôznorodé dejinné zvraty. Viera postavená na pevnom základe vzkrieseného Ježiša Krista. Kameň, ktorý žiaľ zavrhl – slovami Biblie – mnohí stavitelia.

Pavol Országh Hviezdoslav bol po príchode z Námestova pravidelným návštevníkom tohto chrámu. Počúval kázne svojho švagra – evanjelického farára Pavla Samuela Nováka a predtým pri návštevách Dolného Kubína testá – evanjelického farára a slovenského národovca Samuela Nováka.

Stretával sa tu s Adolfom Medzihradským, ktorý pokračoval v pedagogickej a národnej činnosti na evanjelickej škole v Dolnom Kubíne. Áno, tí, ktorí mu ukázali cestu domov v reči i Duchu a stáli pri zrode jeho *Básnických prviesnok*. Na začiatku služieb Božích aj preto odznela z tejto zbierky báseň *V nedelju*, ktorú prednášal „mladý študent Országh“. Opisuje v nej aj nastávajúci advent a my sa taktiež nachádzame takmer na konci cirkevného roka. Práve vtedy odznievajú témy o konečnosti, ale aj o bdelosti viery a očakávaní na druhý príchod Pána Ježiša Krista. Hviezdoslav mal zo svojej kostolnej lavice dobrý výhľad na dolnokubínsky oltár, na ktorom je výjav vzkriesenia Pána Ježiša Krista. Túto udalosť vnímal otvoreným srdcom, veď to aj vyznal svojimi slovami: ... *človek ešte tak je malým, na trhu sveta zmizlým, osíralým, dbáš oňho sám Ty, a vždy si mu blízky.* (P. O. Hviezdoslav, *Blízko si, Pane!*) ... *A naše ženy, len slnko vzošlo trudnej po sobote, priletia s heslom: „Kameň odvalený! Ó, podťe, muži bolesti, ó, podťe – sme vykúpení! (P. O. Hviezdoslav, Ach nevoľa!)*

K záchrane v Ježišovi sa Pavol Országh Hviezdoslav priznal otvorene. Aj jeho príklad odvahy viery nás môže inšpirovať k radosti v osobnom živote a v cirkvi. Ak je niekto stratený, Boh ponúka otvorenú náruč. Vráť sa k Nemu. Kristus nás vykúpil a v tejto istote smieme kráčať dokonca aj temným údolím smrti do života večného. Vojsť ako múdre panny do nebeskej radosti. Amen

Mgr. Rastislav Stanček, PhD. – zborový farár v D. Kubíne

Prosba: Bože! Otče národov, prosíme Ťa: vzhliadni otcom na náš národ osíralý – S balzomom, s tieh lahodou prispej, keď bolesti, žiali: myseľ osviež, sceľ mu rany; bud' mu štítom, bud' mu vodcom v búrach žitia, v bojovaní s krivdou, zlobou, nehodou! Polia nalož úrodou vše, by neznal nedostatku. V domoch utvrd' vieru, lásku; podvod zapud' od schodov – Rodinka nech šetrí sväzku, sused, občan bratskej shody, deti ctia si otca-matku, v svetle bez škvrín každý chodí... Zavaruj ho pred škodou!

Bože-otče národov, vzbud' však v ňom i snahy, túžby človeka a ľudstva člena: zúčastniť sa pochodov k veľkým cieľom, závodenia, kým raj nie zpät dobudnutý – Nech sa zbaví bludov služby, netrpí pút krídlam v púti za osvetou, slobodou! Amen

100 rokov od smrti P. O. Hviezdoslava

V nedeľu 7. novembra t. r. sme mohli sledovať na STV1 slávnostné služby Božie z ev. a. v. chrámu v Dolnom Kubíne, ktoré sa konali práve pri príležitosti 100. výročia smrti P. O. Hviezdoslava.

Tento chrám je jeden z najväčších v Liptovsko-oravskom senioráte. Kázeň na text z evanjelia podľa Lukáša 15. kapitoly 11. – 24. verša mal predsedajúci farár Mgr. Rastislav Stanček, PhD. Liturgovala námestná farárka Mgr. Erika Stančeková. A v tomto chráme sedával na službách Božích aj P. O. Hviezdoslav.

P. Országh sa narodil vo Vyšnom Kubíne 2. februára 1849. Pochádzal zo zemianskej rodiny. Základné vzdelanie získal v rodisku. Do gymnázia chodil v Miškovci, kde začal písať maďarské básne. Po smrti strýka, u ktorého býval, prešiel v septembri 1865 do 4. ročníka Gymnázia v Kežmarku.

„V Kežmarku som študoval päť rokov (1865 – 1870) a tam som aj maturoval. Vo 4. ročníku som veršoval už aj nemecky. Triedny učiteľ, istý Koller prišiel až do extázy, keď som na hodinu jeho priniesol napísanú báseňku. Vraj „ein junger Goethe“, tak mi zalichotil. Miláčikom ale zvlášť som bol Scholczovým. Bol predsedom maďarského takzvaného Őnképzőkörü, kde som prinášal zhusta maďarské verše. Profesori ma mali radi, spolužiakom za príklad dávali. Zaistili mi aj kondície – doučoval som slabších spolužiakov. Z toho som sa živil a neraz som i hladoval.“ Píše o svojich štúdiách P. O. Hviezdoslav.

Pod vplyvom bývalého učiteľa Adolfa Medzihradského a štúrovca Janka

Matúšku sa vrátil k materinskej reči. Kontaktoval sa s poézou J. Kollára a Andreja Sládkoviča. Prerod mladého Országha nebol ľahký, začal od základov materčiny. V básni „Mňa kedys zvädzal svet...“ priznáva, že dal v sebe zvíťaziť boj vďaka láske k zbožňovanej materi.

„Moja matka bola stelesnená добрota. Nás, deti – staršieho brata Mikuláša, staršiu sestru Máriu a mňa vychovávala nežne, no i vážne. Otec bol tvrdý zeman, hoc vyučený garbiar, ale aby sme sa užívali, musel i gazdovať. Už pred šiestym rokom ma dali do školy. Rád som tam chodieval. Zvlášť som si obľúbil učiteľa Adolfa Medzihradského, on zohral nejednu významnú úlohu v mojom živote ...“ Tolko z jeho priznania.

Po maturite odchádza študovať na Právnickú akadémiu do Prešova. Aktívne pracuje v literárnom krúžku s Kolomanom Banšellom. Vydávajú almanach „Napred“, dochádza ku konfliktu so staršou generáciou na čele s J. M. Hurbanom.

Po štúdiách pôsobil ako právnik v Dolnom Kubíne, v Martine, Senici, bol advokátom v Námestove, odkiaľ sa vracia znova do D. Kubína a tu aj 8. novembra 1921 zomrel.

Jeho tvorba:

Básnické prvotiny P. O. Hviezdoslava predstavuje jeho zbierka básní Prviesenky, ktoré mu vyšli ešte ako kežmarskému študentovi.

Lyrika: Žalmy a hymny, Sonety, Letorosty, Prechádzky jarou, letom, Stezky, Dozvuky a Krvavé Sonety z I. sv. vojny.

Epika: Hájnikova žena, kde autor poukazuje na kontrastný svet šľachtických

kaštieľov a chalúp chudoby. V krásnej hornooravskej prírode žije šťastný manželský život horár Miško Čajka a jeho žena Hanka. Ich šťastie naruší šľachtický syn Artuš Willáni, ktorého Hanka v obrane svojej cti zabije. Mišo berie vinu na seba, je uväznený, Hanka sa pomätie, priznáva sa k vražde, Mišo je oslobodený, Hanka nebola trestaná, lebo je bláznivá, narodí sa jej dieťa, časom sa vyľieči a žijú s Miškom v hájovni šťastní. Z biblických epických básní treba spomenúť báseň „Agar“ – osudy matky Agar a jej syna Izmaela, ktorí boli vyhnaní z Abrahámovho domu. Báseň „Ráchel“ líči vyvraždenie detí Herodosom, utrpenie národa. V básni „Vianoce“ píše o histórii ľudstva. Rozpracoval aj bratský vzťah v básni „Kain“ či múdrosť kráľa Šalamúna v básni „Sen Šalamúnov“.

V epose „Ežo a Gábor Vlkolinský“ rieši autor zemianske problémy. Život prostého ľudu opisuje v diele „Bútora a Čútora“. Dojímavá je „Zuzanka Hraškovie“, život sirôtky a jej macochy.

Dramatická tvorba: „Herodes a Herodias“ – biblický príbeh: Herodes – vládca, tyran a jeho manželka Herodias – ctižiadostivá žena, Ján Krstiteľ – hlásateľ kresťanstva so Salome sa zameriavajú na potrestanie zla. Hviezdoslav aj prekladá Puškina, Lermontova, Mickiewicza, Goetheho, Schillera, Shakespeara aj Petőfiho. Jeho preklady majú vynikajúcu úroveň a tvoria významné spojivo so svetovou literatúrou, patrí teda medzi svetových básnikov.

spracovala Klementína Štepitová

Božie mosty

1. Boží most k človeku

Zvykli sme si, že v našej krajine každá rieka a údolie sú preklenuté mostom.

Mosty nám uľahčili cestu. Často sú jedinou možnosťou, ako sa dostať na druhý breh. Keby nebolo mostov, až vtedy by sme docenili ich význam. Keď sme na druhej strane mosta, je nám jasnejšie, akú cenu má most. Koľko asi stojí most, ktorý nie je stavaný a plánovaný človekom, ale Pánom Bohom? Ten je postavený v Ježišovi Kristovi.

Ježiš Kristus prišiel v plnosti času, Gal 4, 4n.

Ježiš povedal: Ja som tá cesta, pravda i život, nikto nepríde k Otcovi, len skrze mňa.

Pred Ním pôsobil ako Boží herold Ján Krstiteľ, ktorý hlásal Božie kráľovstvo.

Prorok Náhum povedal: Hľa, po horách kráčajú nohy nositeľa dobrej správy, ktorý zvestuje pokoj. Náh 2, 1 parafr.

Pavol apoštol hovorí: Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením.

Staré veci pominuli, nastali nové. To všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou skrze Krista a dal nám službu zmierenia. 2Kor 5, 17 – 21.

2. Kresťanstvo trvá 2-tisíc rokov. Má svoje poslanie, ktoré je aj naším poslaním Oslavovať Pána. Zvestovať Pána Ježiša Krista. Budovať spoločenstvo cirkvi.

Šíriť lásku. Dávať nádej. Mať vieru. Také ľahké, a pritom také zložené.

3. Vyhliadka do budúcnosti

Čaká nás dlhá cesta, cez nepoznané územie, ktoré musíme prejsť, kde číhajú rôzne nástrahy.

Preto hľadáme spojencov, ktorí môžu pomôcť.

Odvážime sa ísť do zápasu? Budme statoční Boží ľudia tam, kde sa nachádzame.

Pán Boh nám chce pomôcť, chce nás sprevádzať aj v zložitom období.

Uvedomujem si, že na Slovensku je veľa schopných ľudí.

Boh dáva požehnanie, Duch Svätý veje, Pán Ježiš Kristus sa u Otca prihovára za nás. Máme záruku Božieho Trojitého úspechu.

Nielen pre deti: Vianočná hviezda

Sú Vianoce!!! Vianoce!!! Vianoce!!! Celým domom sa ozývali radostné výkriky. Deti pobehovali sem a tam. Zo škátúl vyberali ozdoby na stromček, po izbách roznášali vetvičky, aby dom zavoňal ihličím. A pomedzi to si vždy uchmatli nejakú dobrotu z kuchyne.

„Milujem zdobiť stromček!“ s radosťou povedala Miška.

„To preto, lebo máme najkrajšie ozdoby na svete!“ vykrikla Natália.

„To preto, lebo vám vždy pomáhame!“ dôležito podotkol Samko.

Aj stromček sa pridol k detskému nadšeniu a už sa nemohol dočkať, kedy budú jeho vetvičky zdobiť tie krásne ligotavé vecičky, ktoré dievčatá vyberali zo škátúl.

„Vianoce by neboli Vianocami bez tohto nášho snehuliaka, čo povieš?“ spýtala sa Miška, keď ozdôbku vešala na stromček.

„Ani bez tohto vtáčika by sa mi Vianoce nerátali!“ povedala Natália a ukázala na farebnú ozdôbku na vetvičke.

„A pozri na tento lampášik! A na tento zvonček! Som taká rada, že máme toľko rôznych vianočných ozdôb! Celé Vianoce si ich budem obzerať!“ radostne vykrikovala Miška.

„Ojojjoj, dievčatká, len si dajte veľký pozor, aby ste nezabudli na tú najdôležitejšiu ozdobu!“ zrazu vážne

4. Aj dnes je veľa nenápadných hrdinov viery

Sme vďační za tých, čo pomáhajú a slúžia. Záchranári, policajti, vojaci, sestričky, predavačky, lekári... O mnohých sa nevie. Nikto im nepoďakuje. V ústavoch, V domovoch. Modlime sa za nich.

a naliehavo prehovoril stromček. Všetci traja súrodenci sa na seba pozreli tak prekvapene, až sa stromček musel veselo rozosmiať.

„Nebojte sa! Veď to som ja, váš stromček!“

„Ako to, že rozprávaš?“ spýtala sa Miška.

„Veď ty si strom. Ty by si nemal hovoriť.“

„Ale no! Snád si nemyslíte, že my stromy celý život len mlčíme. Aj my sa dokážeme medzi sebou rozprávať, len vy ľudia nás nepočujete. Dnes som sa však rozhodol prehovoriť vašou rečou, lebo vidím, že tieto Vianoce ste zabudli na to najdôležitejšie.“

„Na čo sme zabudli? Veď všetko sme už urobili. Práve sme ti na vetvičku zavesili poslednú vložku. Si nádherný. Si dokonalý,“ povedali dievčatá.

„Nie, nie som. Tento rok ste zabudli na hviezdu a bez hviezdy nie som pravý vianočný stromček.“

„Ale prosím ťa,“ povedala Natália.

„Hviezda ti vôbec nechýba. Mašľa je oveľa krajšia.“

„A zaujímavejšia,“ pridala sa Miška.

„Dievčatá moje milé a viete vy vôbec, prečo má každý vianočný stromček zdobiť hviezda?“ opýtal sa stromček.

„Lebo je veľká?“

„Lebo sa trbliece?“

„Lebo ju má každý doma?“ postupne sa spytovali deťúrence.

Vytvárajme atmosféru dôvery a lásky. Kto to dokáže? Nikto a každý! Modlime sa Pánovu modlitbu Otče náš!

Dávam záverečné povzbudenie – 3 x “b” z Biblie: Božia blízkosť blaží! Boží Baránok bojuje – za nás a víťazí!

Daniel Jurčo – kazateľ Cirkvi bratskej

„Kedysi dávno, keď ľudia ešte neslávili Vianoce, sa na oblohe zjavila nová hviezda. Boh túto hviezdu zapálil, aby celému svetu oznámil, že sa narodil Spasiteľ, Boží Syn. Dieťaťu dali meno Ježiš a vy ľudia si každý rok na Vianoce pripomínate jeho narodenie,“ pomaly vysvetľoval stromček.

„My sme mysleli, že Vianoce sú o tebe, o vianočných ozdôbách, o koláčikoch a darčekoch,“ zahanbene povedal Samko.

„Ale kdeže! Na Vianociach je najdôležitejší Ježiš. To, že sa Boží Syn narodil znamená, že nás Boh miluje a že na nás nezabudol. Preto vy nesmiete zabudnúť na hviezdu, lebo hviezda nám pripomína, že máme Spasiteľa,“ láskavo riekol vianočný stromček a ticho zašuchotal vetvičkami.

„Tak sestry moje,“ povedal Samko, „mašľa ide dolu. Na vrcholec stromčeka pripevním hviezdu. To by bolo, aby sme zabudli na pravý význam Vianoc.“

„To by teda bolo!“ povedali dievčatá a keď Samkovi podali hviezdu, hneď aj urobili miesto na stolíku, aby naň položili betlehem s narodeným dieťaťom.

Jana Ďuranová –

zb. farárka v CZ L. Mikuláš – Palúdzka

Nevyspytateľné Božie cesty

Ani pandémie situácia neohrozila naše biblické hodiny, a tak sme takmer každý utorok v malom kruhu veriacich mohli prežívať požehnané chvíle väčšinou v systéme online. Pod „taktovkou“ brata farára sme popri speve nábožných piesní i modlitbách preberali 1. knihu Mojžišovu, kapitoly tykajúce sa života Jozefa.

Osobnosť Jozefa je vo všetkom výnimočná. Od svojho otca Jáкова dostával viac lásky ako jeho bratia (čo z nášho pohľadu nebolo správne), a možno práve preto i viac nevraživosti a nelásky od súrodencov. Nosil

krajší odev ako oni, čo spôsobovalo žiarlivosť ba až ich nenávisť k nemu. Od mladosti mal zvláštne sny, ktoré akoby predurčovali jeho budúcnosť. Toto všetko vyústilo až tak ďaleko, že sa bratia rozhodli Jozefa zbaviť. Iba bratia Rúben a Júda nesúhlasili s takýmto hrozným riešením a Jozefa preto hodili do cisterny. Pán Boh mal však s Jozefom iné plány. Okolo idúcim kupcom bratia Jozefa predali za 20 strieborných, a tak putoval Jozef spolu s nimi do Egypta. Aká podobnosť s Božím Synom. I Pán Ježiš bol „predaný“ za 30

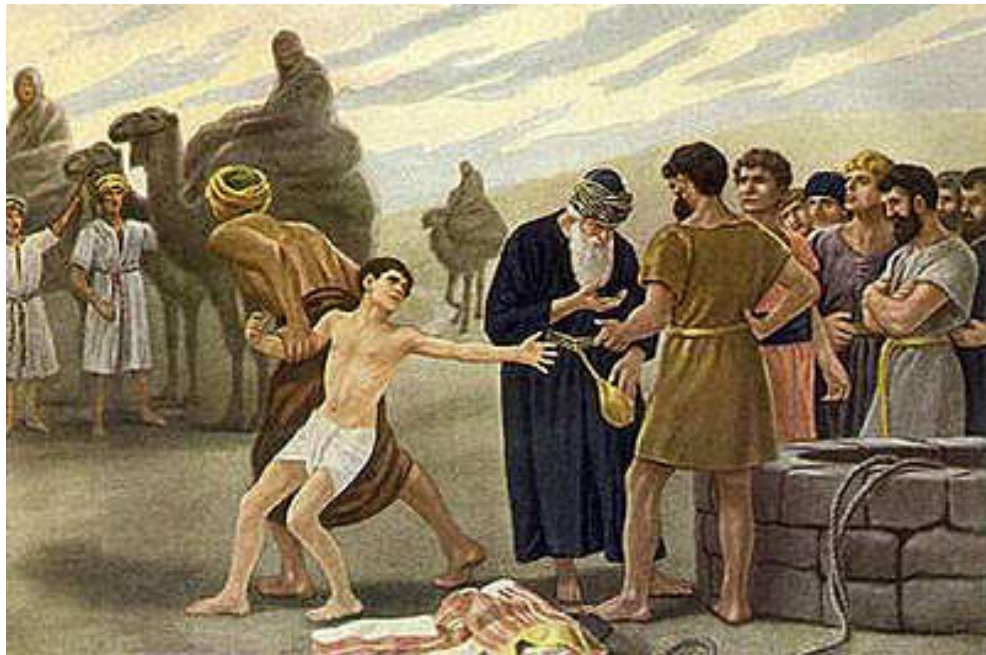
strieborných Judášom, ktorý nakoniec spáchal samovraždu, ale Pán Ježiš sa stal Spasiteľom pre celý svet.

Jozefova púť skončila u Putifára, veliteľa osobnej stráže faraóna. U neho cítil veľké Božie požehnanie, stal sa dozorcom nad Putifárovým domom i majetkom. Časom však bol po obvineniach ohrdnutej Putifárovej ženy neprávom odsúdený do väzenia, ale ani tam nestratil vieru v Božiu pomoc. Vedel, že milujúcim Boha všetky veci slúžia na dobro. I tam mal možnosť prejaviť sa darom od Pána Boha, a tak

vykladal sny dvom väzňom. Zvláštne sny mal však aj faraón, ktoré mu nik nevedel vyložiť. Bývalý väzeň si spomenul na Jozefa a tak sa dozvedel faraón, čo znamená 7 kráv tučných, 7 chudých a 7 klasov plných a 7 prázdnych. Aj teraz sa osvedčil Jozef ako bohabojný muž, ktorý vedel, že nie on vo svojej slabosti, ale Boh dá odpoveď faraónovi, že Egypt postihne 7 rokov hojnosti a 7 rokov hladu. Faraón sa postaral, aby ľudia v jeho krajine nezahynuli hladom. Sám pochopil, že Duch Boží sprevádza Jozefov život, a tak sa Jozef, pokorný, poslušný Pánu Bohu stáva vládcom na celou egyptskú krajinu. Založil si rodinu, ctil Božie požehnanie vo svojom živote. Celý svet prichádza kupovať obilie k Jozefovi.

Hlad navštívil i jeho rodnú kanaánsku krajinu. Jákob, Jozefov otec poslal preto svojich 10-tich synov do Egypta, aby nakúpili obilie. Benjamína, najmladšieho a najmilšieho syna nechal doma v strachu, aby aj o neho neprišiel ako pred rokmi o Jozefa. Tak sa pobrali bratia do Egypta k Jozefovi kúpiť požívení pre svoje rodiny. Po rokoch si svojho brata už nespoznali, nie tak to bolo s Jozefom. Ozvali sa v ňom spomienky na ich krutosť, no na druhej strane boli to slzy radosti, keď ich znova uvidel. Zdalo by sa, že je k nim nespravodlivý, nazval ich vyzvedačmi, žiadal, aby priviedli aj svojho najmladšieho brata. Vtedy sa ozvali výčitky v Rúbenovi, a preto Jozefove správanie k nim berie ako Boží trest. Jozefova bratská láska sa však nezaprie. Bratia si niesli domov plné vrecia obilia i s peniazmi, dostali stravu na cestu. Ako „rukojemníci“ ale ostal jeden brat v Egypte s tým, že Jozef chce vidieť aj najmladšieho brata.

Obilie sa míňalo aj u Jáкова, a tak sa znova bratia vybrali do Egypta už aj s Benjamínom, synom Jozefovej vlastnej matky. S láskou na neho hľadel a spýtoval sa na svojho staručkého otca. Jozef bol človek láskavý, spravodlivý a citlivý, a tak sa neubránil slzám, keď slzy sú očistou dušou. Plakal radosťou i bolesťou. Stále však zostával pred svojimi bratmi v anonymite. Bratia dostali dobré jedlo, bolo o nich postarané. On však stále skúša svojich bratov. Chce si nechať u seba Benjamína, čo Júda nemôže pripustiť. Priznáva vinu

pred Pánom Bohom a priznáva sa ešte k jednému bratovi, ktorý vraj zomrel. Nemôže však dopustiť, aby k staručkému otcovi Jákobovi nedoviedol naspäť jeho najmilšieho syna, keď by to bola jeho smrť. Vtedy sa dal Jozef poznať bratom. Boli to chvíle objatí, slz i odpustenia i uvedomenia si Božieho zámeru. „Boh ma poslal pred vami, aby som vás zachoval nažive.“ „Vráťte sa k otcovi, zoberte svoje rodiny, stáda, budete žiť v najlepšej časti egyptskej krajiny.“ Jákob sa už nezdráhal vydať na cestu do Egypta, keď i Boh k nemu vo sne prehovoril: „Ja som Boh, Boh Tvojho otca. Neboj sa odísť do Egypta, urobím z Teba veľký národ a privediem ťa zase sem a Jozef ti zatlačí oči.“ Tak sa Jozefova rodina po dojímavom zítaní Jozefa s otcom usadili v krajine Góšen.

V Egypte znova nastal hlad. Jozef bol nútený vykúpiť všetku pôdu pre faraóna a jeho ľud sa stal tak dobrovoľne jeho otrokmi. (Po 400 rokoch vyviedol Mojžiš zotročený národ Božím vedením z Egypta do Kanaánu). Jákob žil v egyptskej krajine 17 rokov. Jeho posledné želanie bolo, aby bol pochovaný v kanaánskej krajine, v hrobke svojich otcov Abraháma a Izáka. Pred smrťou požehnáva svojich synov i synov Jozefových, ktorému povedal. „Ja umieram, ale Boh bude s vami a navráti vás do krajiny vašich otcov.“ Synovi Júdovi predpovedal, že z jeho potomkov sa narodil Spasiteľ, Ježiš* Kristus. Po požehnaní si Hospodin zobral Jáкова k sebe. Jozefov

početný zastúp po uplynutí povinných 70-tich dní smútenia odniesol zabalzamované telo Jakoba do kanaánskej krajiny a vrátili sa všetci naspäť do Egypta. Bratia Jozefa prosili o odpustenie, balí sa trestu z jeho strany. Jozef bol veľkodušný. „Či ja tu stojím namiesto Boha? Vy ste zmýšľali proti mne zlé, ale Boh to obrátil na dobré.“ Jozefovo odpustenie bratom je akoby predobrazom odpustenia, ktoré hriešnemu ľudstvu priniesol Spasiteľ Ježiš Kristus. Jozef zostarol, dožil sa 110 rokov a pred smrťou povedal svojim bratom: „Ja umriem, ale Boh sa vás ujme a vyvedie vás z tejto krajiny do zeme, o ktorej prisahal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi.“ Svojich synov zaviazal prisahou: „Keď sa vás Boh ujme, odneste moje kosti odtiaľto.“ Potom Jozef zomrel, zabalzamovali ho a položili do rakvy v Egypte.

Záverom:

Jozefov život nech nám je príkladom poslušnosti voči Pánu Bohu, vo viere v Neho i v dúfanie v Jeho pomoc v každej situácii. Budeme pokorní a vďační za každé Jeho dobrodenie, odpúšťajúci tým, ktorí sa voči nám previnili a prosiaci o odpustenie Pána Boha i tých, ktorým sme v živote ublížili.

Nech Pán Boh naďalej požehnáva naše utorkové biblické hodiny a ich posolstvo rozhojňuje v našich srdciach, myslení i konaní. Pán Boh buď s nami.

Alica Trzaskalíková

Spravodajstvo

Dorastová vikendovka

Tento rok sme chatu dorastu mali 26. – 29. augusta v zborovom dome v Párnici. Miesto bolo pre nás nové, ale s hlavným hrdinom, Danielom sme sa zoznámili už na detskom tábore. Aj napriek tomu sme príbeh Daniela a jeho priateľov spoznali opäť bližšie počas piatich tém. Dve z nich mali pre nás špeciálni rečníci – sestra farárka Zuzana Brdiarová z Kralovian a br. farár Vladimír Kunovský z Veličnej. Ukázali nám, akí pokorní, odvážni a dôverujúci Pánu Bohu boli títo štyria chlapci. A aj naše vzťahy s Pánom Bohom a nami navzájom sme mohli trochu upevniť. Zažili sme vtipné chvíle (obľizli by ste si chodidlo, zjedli zmes klobásy a želé cukríkov?), museli sme byť odvážni (prejsť poslepiacky dráhu s pascami na myši), oddýchlí si, veľa sa rozprávali, hrali a boli spolu. Tiež Katka nám výborne varila. Mňam. náš pobyt sme uzavreli nedelňými službami Božími, na ktorých sme zaspievali pieseň Silný kráľ, hymnu našej chaty. Teším sa, že sme mohli stráviť tento čas spolu a že aj ja som mohla byť jej súčasťou.

PS: Modrá lopta ide na more, zelená lopta ide na trávu, žltá lopta ide na slnko.
Na čo ide červená lopta?

Lucka Dúbravcová

Skúška odvahy – Daniel

V dňoch 19. – 25. 7. 2021 sme s našimi najmenšími mohli opäť stráviť spoločné chvíle na dennom detskom tábore. Pre deti sme pripravili množstvo hier a súťaží, v ktorých otestovali nielen svoje vedomosti ale aj fyzickú zdatnosť. Čas bol taktiež vyplnený piesňami, modlitbami či skupinkami, na ktorých sme sa rozprávali o rôznych témach. Hlavnou témou tábora bol Daniel – skúška odvahy. Biblia rozpráva o Šadrachovi, Méšachovi a Abednegovi, ktorí sú spolu s Danielom privedení do Babylonu študovať chaldejský jazyk a literatúru s cieľom slúžiť na kráľovskom dvore. V príbehu sú traja Šadrach, Méšach a Abednego hodení do ohnivej pece babylonským kráľom Nebúkadnecarom za to, že sa odmietli pokloniť kráľovej soche. Daniel je zas hodený do jamy s levmi kráľom Dáriusom, pretože porušil jeho príkaz, ktorý mu zakazoval modliť sa. Obe príbehy poukazujú na to, že Boh oslobodí tých, ktorí sú mu verní. Navštívili sme Bystriansku jaskyňu, ktorá je najväčšou jaskyňou južnej strany Nízkych Tatier. Nachádza sa v južnej časti Národného parku Nízke Tatry pri obci Bystrá. Privítali sme medzi nami aj pána Komrsku, s ktorým si deti modelovali z hliny. Tábor sme ukončili službami Božími, na ktorých deti dostali pamätný darček v podobe šiltovky. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na prípravách a priebehu tábora, vedúcim a pomocníkom. Ďakujeme tiež rodičom za prejavenú dôveru, že svoje ratolesti zverili nám a Pánu Bohu. Veríme, že sme spolu prežili požehnaný čas a dúfame, že ho spolu budeme môcť prežiť aj budúci rok. „Nato kráľ Dárius napísal všetkým ľuďom: Nech sa rozhojní váš pokoj! Odo mňa vychádza rozkaz: Nech sa v celom obvode môjho kráľovstva ľudia trasú a boja Danielovho Boha. Lebo On je živý Boh a ostáva naveky; Jeho kráľovstvo nezahynie a Jeho vláda nemá koniec. Zachraňuje a oslobodzuje, robí znamenia a divy na nebi aj na zemi. On zachránil Daniela z moci levov.“ (Daniel 6, 26 – 29)

Katka Pelachová

Slávnosť konfirmácie

Po dvojročnom z dôvodu pandémie nie celkom jednoduchom čase konfirmačnej prípravy sa dňa 18. júla 2021 konala slávnosť konfirmácie. Sedem mladých ľudí v slávnostnom sprievode vstúpilo do chrámu Božieho, aby pred spoločenstvom cirkvi vyznali vieru v Pána Boha – Otca, Syna a Ducha Svätého. Oproti iným rokom bola tohtoročná slávnosť výnimočná, tým, že v rámci nej bola krstom svätým prijatá do spoločenstva cirkvi Lucka Jurčová. Konfirmandi prijali dar Biblie s osobným venovaním a prianím, aby slovo v nej obsiahnuté im bolo „svetlom“ na ich ceste životom. Prajeme konfirmovaným, aby rástli v láske k Pánovi Ježišovi a žili mu na slávu a česť.

Pozvanie k dôvere

„Vtedy žil v Jeruzaleme človek menom Simeon, muž spravodlivý a bohabojný, ktorý očakával útechu Izraela, a Duch Svätý bol v ňom; tomuto oznámil Duch Svätý, že neuvidí smrť skôr, ako by videl Pomazaného Pánovho. Vedený Duchom prišiel teda do chrámu; a keď rodičia priniesli dieťaťko Ježiša, aby vykonal (všetko) podľa obyčaje, predpísanej zákonom, vzal ho aj on na ramená, chválil Boha a povedal: Teraz prepúšťaš, Pane, svojho služobníka podľa svojho slova v pokoji, lebo moje oči videli Tvoje spasenie, ktoré si pripravil pred tvárou všetkých ľudí: ako svetlo, ktoré sa zjaví pohanom a oslávi Tvoj ľud izraelský. Jeho otec a matka divili sa tomu, čo sa hovorilo o ňom. Simeon ich požehnal a povedal Márii, Jeho matke: Ajhľa, Tento je položený na pád a na povstanie mnohým v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, - ale aj tebe prenikne dušu meč, - aby sa zjavilo zmyšľanie mnohých srdcí“. L 2, 25 – 35

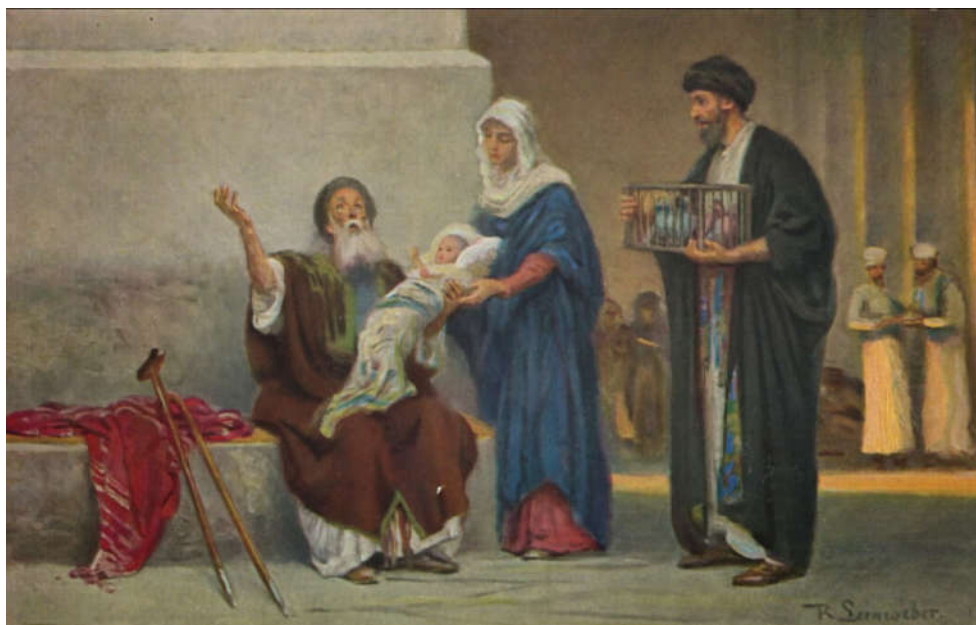
Vianoce sú čo chvíľa tu. Ich prežívanie je v mnohom rozdielne rok čo rok pre každého človeka. V priebehu času sa meníme a rovnako aj svet okolo nás. Nič nie je také, ako bolo pre tým. U niekoho je tým hlavným, čo bude určovať atmosféru týchto Vianoc, choroba – vyličenie sa z nej či naopak jej nadobudnutie. U iných bude určujúcim radosť z narodenia dieťaťa, u druhého naopak smrť blízkeho. Niektorí budú tráviť Vianoce v novom bývaní, iní zase mimo svojho domova. Prechádzame zmenami, ktoré vplývajú na to, ako bude prežívať vianočné sviatky, ale aj udalosťami, ktoré určujú, že ich priama podoba bude iná.

Napriek zmenám, ktoré sa nás dotýkajú k nám znie nemenná správa o narodení Pána Ježiša Krista – správa o Božom láskyplnom konaní v prospech každého z nás, v prospech ľudí celého sveta. Vianočné sviatky nám pripomínajú posolstvo o tom, že Pán Boh na svet nezabudol.

V zástupe svedkov, ktorí Božiu vernosť a prítomnosť mohli zažiť, bol aj muž menom Simeon. Jeho postoj k správe o narodení Ježiša a jeho slová, akými reaguje, silno zdôrazňujú význam narodeného betlehemského dieťaťa pre život všetkých generácií ľudí. Všetko, čo o Simeonovi vieme, sa stáva zjavným vo chvíli, keď stretáva rodičov prichádzajúcich s Ježišom do chrámu. Jeho slová znejú tak, že keď vidí Krista – teda toho, ktorého Boh posla na záchranu, nie je treba už nič viac a on môže v pokoji zomrieť. Odpoveď na otázku, ktorú si dnešný človek z času na čas môže položiť: čo by si chcel vidieť, zažiť, urobiť skôr, než zomrieš, bola v prípade Simeona jasná. Žiadam si vidieť Krista. Simeon je človek nádeje a dôvery, človek dúfajúci v Hospodina.

Veriť Hospodinovi znamená žiť spravodlivo, v očakávaní a moci Ducha Svätého

Starec Simeon je nám predstavený ako zbožný a spravodlivý muž. Spravodlivosť

v tomto prípade neznamena vedieť bezchybne rozsúdiť situácie v duchu slov „padni komu padni“. Spravodlivosť je vyjadrením jeho charakteru, že jeho správanie voči Bohu aj voči ľuďom bolo v súlade s Božími nariadeniami. Jednoducho povedané stretnúť sa so Simeonom bolo pre ľudí vzácnym a radosným. Za jeho konaním a slovami neboli postranné úmysly a jeho viera nebola pokryteckou. To všetko malo svoj základ v tom, ako prijímal Boha vo svojom živote. Ten pre neho nebol nástrojom dosiahnutia jeho túžob, ale cieľom jeho túžob. Boh je pre Simeona Pánom, teda tým, ktorý je zvrchovaným nad všetkým a zároveň tým, ktorý bol jeho záchrancom. Preto jemu poslušný, lebo viera bez poslušnosti je tak nanajvýš poverou. Veriť znamená v pokore zápasť v živote o dobré meno a charakter. Veriť však znamená žiť v neustálom očakávaní v Božie konanie. Simeon žil vo viere, že Boh splní to, čo zaslúbil a „poteší Izrael“. Potešiť Izrael znamenalo naplniť sľuby dané jeho predkom – sľuby o tom, že jeho národ sa dočká vlády toho, ktorý bude panovať. „Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežatstvo,

jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja. Veľká bude jeho vláda a nebude konca pokoju na tróne Dávidovom a v jeho kráľovstve, lebo ho upevní právom a spravodlivosťou odteraz až naveky.“ (Iz 8, 5 – 6) Simeonovo očakávanie malo podobu dôvery premietnutej do modlitieb, ale aj konania. Jednoducho povedané: „Simeon sa v živote neriadil bruchom, ale Duchom“. A keď Duchom tak Duchom Božím – ktorý bol s ním, ktorý mu dával poznávať dôležité veci života, a ktorý ho viedol.

Tí, ktorí veria v Hospodina, sa dočkajú odmeny

Simeonovi bolo dopriate dožiť sa chvíle, na ktorú čakal. Jeho život došiel naplnenia Božích sľubov. Bolo pre neho odmenou a radosťou zároveň držať v rukách Ježiša. Tí, ktorí dúfajú v Hospodina, nielen budú odmenení na sklonku života – či po smrti životom verným, ale prijímajú odmenu už tu na zemi a to minimálne tromi spôsobmi. Viera v Hospodina je obdarovaná pochopením Božích verí. Simeon vidí veci hlbšie, vidí súvislosti, vidí viac. V malom bezbrannom dieťati, dieťati chudobných rodičov vidí Bohom zaslúbeného záchranu. Vidí viac. Aj to, čo je očiam neviditeľné. Vidí

viac nielen v prítomnom okamihu, ale vidí viac aj pre budúcnosť. Poznáva, že ten, ktorého dlho očakával, bude mnohými neprijatý, neakceptovaný, dokonca uznaný za ich nepriateľa. Simeonove slová sa naplnili v priebehu času a ich priamym dôkazom bolo ukrižovanie Krista, ktorého drží vo svojich rukách. Simeon sa vo viere dočkal odmeny vo forme naplnenia svojej túžby. Viera v Hospodina je odmenená splnením ľudských túžob. Zaiste predstavy o tom, ako by mal vyzeráť zasľúbený záchranca, mal aj Simeon. On napriek tomu, čo vidí očami, dôveruje Božiemu uisteniu v slovách „to je ten“. Vieru v Hospodina si mnohí často zamieňajú s výmenným obchodom „Ja tebe vieru Bože – ty mne vypočutie mojich modlitieb“. Simeon ukazuje, že Božie obdarovanie vierou má aj podobu pokoja, v ktorom dokážem prijímať to, čo mi Boh dáva ako to najlepšie pre život. Simeon vo svojej viere preto dostáva aj ďalšiu odmenu v podobe pripravenosti na svoju smrť. V pokoji prijíma blízkosť vlastnej smrti. Simeonove slová môžeme zaradiť do zoznamu tých slov, ktorých význam sa dá jednoducho zhrnúť do tvrdenia: „Nie si pripravený zomrieť, kým neuvidíš Ježiša“. Simeon bol pripravený. Ako si na tom ty?

Simeon je pre nás príkladom dôvery v Hospodina. Dôvera, ktorá nie je len vierou v akéhosi boha, ale celkom konkrétného zjavujúceho a dávajúceho sa nám poznávať v príbehu toho betlehemskeho dieťaťa, ktorého pozemský život vedie na Golgotu. Podstatou posolstva Vianoc je príchod záchrancu.

V Kristovi sa nám zvestuje Božia záchrana. Pred čím chráni človeka? Ocitol sme sa azda v nejakom ohrození? Áno. Oveľa väčšom, ako je COVID-19 a to, čo príde po ňom či s ním, oveľa väčšom, než je strata zdravia či blízkych, oveľa väčšom, ako je vojna či smrť sama. Tým najväčším ohrozením života každého jedného z nás je náš hriech a jeho dôsledky, ak nám nie je odpustený.

A na Vianoce sa nám zvestuje Ježiš Kristus, ktorého koniec života je omnoho neslávny než jeho začiatok. Zvestuje sa nám príchod toho, ktorý na seba berie trest za naše hriechy, trest za našu neveru, trest za našu pýchu a platí zaň. Zvestuje sa nám Ježiš, ktorý život stráca na kríži pre nás. Zvestuje sa nám dôkaz Božej moci, ktorý prijíma Kristovu obeť a potvrdzuje to jeho slávnym vzkriesením. V Kristovi k nám prichádza záchrana pred Božím hnevom a trestom za zlo našich životov.

V Kristovi k nám však prichádza aj Boží súd. „Tento je položený na pád a povstanie

mnohých.“ Pre mnohých je príbeh betlehemskeho dieťaťa bájkou, pre mnohých v Betleheme príbeh Ježiša končí. No Kristov život končí na Golgote. Golgota je nielen miestom, kde zomiera On, ale zároveň miestom, na ktorom máme pomyslene „zomrieť samému sebe“ my. Golgota je miestom, ktoré nás stavia pred rozhodnutie, ktorého následkom bude „pád“ života, alebo jeho „pozdvihnutie“. Všetko ľudské snaženie pred Bohom totiž stojí a padá na Pánovi Ježišovi Kristovi. Bez Krista niet odpustenie hriechov, plnosti života, niet nádeje, ktorá siaha aj za smrť samotnú.

Prvým Vianociam okolnosti nepriali. Boh napriek nim konal to, čo si zaumienil. V mnohom aj dnes okolnosti neprajú prežitiu Vianoc tak, ako by sme chceli. Skutočnými sa však pre človeka Vianoce nestávajú z dôvodu priania vonkajších okolností, ale predovšetkým pôsobením Božieho Ducha v nás. Nechajme ho v sebe pôsobiť tak, aby nám boli k úžitku a Bohu na chválu. Nechajme ho pôsobiť tak, aby sme v betlehemskej dieťaťi spoznali a prijímali svojho Pána a Záchrancu. Skrze Simeonov príbeh sme pozvaní dôverovať Božej добрote a láske, ktorá sa v plnosti zjavuje svetu v Pánovi Ježišovi Kristovi.

Daniel Hanko – zb. farár

Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole 2021

(Pred večerou, pred preberaním darčiekov, pod vianočným stromčekom – vedie hlava rodiny)

V mene Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého. Amen.

Milá moja rodinka, rok sa s rokom stretol a my opäť sedíme pri štedrovečernom stole. Máme za sebou ťažký rok. Rok, ktorý poznamenal mnoho ľudí, rodín a národov. Mnohí boli ťažko skúšaní vo svojej viere, mnohí boli vystavení chorobe, trápeniu, strachu či inému utrpeniu, mnohí stratili niekoho blízkeho alebo utrpeli škody na majetku. A predsa nás Pán Boh neopustil. Možno nám chcel touto skúškou pripomenúť, že nie len materiálnymi vecami je človek živý, možno chcel poukázať na to, že aj naša duša a nebeské kráľovstvo si zaslúžia našu pozornosť. O to viac by sme sa mohli a mali radosť z dnešného dňa. Veď do všetkej tej neistoty, ktorú nám priniesol uplynulý rok, prichádza Pán Ježiš s istotou svojej lásky, milosti a večnosti. Do strát, ktoré nás postihli v tomto roku, prichádza Pán Boh s darom, ktorý je tým najväčším ziskom. Po všetkom strachu, ktorý sme v tomto roku prežili, hovorí nám dnes anjel Pánov: Nebojte sa! Počujme teda nebeskú zvesť o tom, čo sa to stalo nad Betlehemom, radujme sa z toho a zaspievajme pieseň o novom čase, ktorý príchodom Božieho Syna prichádza – o čase radosti a veselosti, ktorý chce konečne vystriedať ten čas smútku a utrpenia. Tak privítajme Pána Ježiša, ktorý dnes ako nebeský hosť prichádza k nám.

Pieseň z ES č. 41

Evanjelium podľa Lukáša 2. kapitola, verše 2 – 14: „V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vladárom bol Kyrenios. Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z rodu Dávidovho, aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v poňehnanom stave. Keď tam boli, naplnili sa dni, aby porodila. I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula ho plienkami a uložila v jaslách, lebo v nocľahárni pre nich nebolo miesto. A boli v tom kraji pastieri, ktorí nocovali na poli a strážili si v noci stádo. A hľa, anjel Pánov postavil sa vedľa nich a sláva Pánova ich osvietila. I báli sa bážňou veľkou. Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jaslách. A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“

Aby sme si počuté Božie slovo aj srdcom privlastnili skrze vieru, vyznajme ju spoločne slovami Apoštolského vierovyznania:

Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme. Verím v Ježiša Krista, Syna Jeho jediného, Pána nášho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie panny, trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný umrel a pochovaný bol; zostúpil do pekiel, v tretí deň vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesá, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho; odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych. Verím v Ducha Svätého, svätú cirkev všeobecnú, spoločenstvo svätých, hriechov odpustenie, tela z mŕtvych vzkriesenie a život večný. Amen.

Deti môžu predniesť básničku alebo modlitbičku. Napr.:

1. Vitaj, Jezu Kriste, vitaj z nebies výšin,
Synu Panny čistej, jediný Boží Syn,
poslaný od Otca, spasenia pôvodca
na Teba myslíme, z Teba sa tešíme,
vitaj, Kráľu náš!
2. Hriech náš Ti nebránil milosrdným k nám byť,
by si nás zachránil, vedel si sa znížiť.
Láska neslýchaná nebeského Pána,
ktorý tak miluje, že sa obetuje,
vitaj, Kráľu náš!
3. Už sa naplnilo, čo mnohí čakali:
Dieťa sa zrodilo v chudobnej maštali.
Čuj, Sionská dcéra, k tebe sa uberá
Kráľ tvoj jedinečný, nesie život večný,
vitaj, Kráľu náš!
4. Zaspievaj z radosti, prijmi Ho za svojho,
veď v Jeho milosti Boh nám dal tak mnoho:
Pokoj, život, radosť, lásky Božej hojnosť,
hriechov odpustenie i večné spasenie.
Vitaj, Kráľu náš!

Skloňme sa a takto sa pomodlime: Milostivý náš nebeský Bože, ďakujeme Ti za radostnú zvesť, ktorá aj nám dnes zaznela z úst anjelov. Ďakujeme Ti, že do našej neistoty, strachu a utrpenia prichádzaš s darom lásky, milosti a života, ktoré sa stávajú telom v osobe Tvojho Syna, Pána Ježiša Krista. Ďakujeme Ti, že Ho posielaš na svet a ďakujeme, že On prichádza aj k nám. Vitaj, Pane, v našom príbytku, vitaj pri našom stole, vitaj v našich srdciach. Buď nielen našim hosťom, ale členom našej domácnosti, stráž nás, veď a ochraňuj a dávaj nám každý deň živú vieru, vrúcnu lásku i pevnú nádej nového života s Tebou v tejto časnosti i raz vo večnosti. Amen.

Modlime sa spoločne slovami modlitby Pánovej: Otče náš...

Na záver si ešte spoločne zaspievajme pieseň „Tichá noc“ (ES 60).

A teraz už milosť Pána nášho Ježiša Krista a láska Božia a účasť Ducha Svätého so všetkými nami. Amen.

Domáca pobožnosť na 2. slávnosť vianočnú (zdroj: www.ecav.sk)

1. Úvod: V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého

2. Pieseň ES 39

3. Odriekanie 10 Božích prikázaní

Aby sme si všetci spoločne pripomenuli zákon Boží, odriekajme spoločne desať Božích prikázaní:

Ja som Hospodin, tvoj Boh...

4. Čítanie starozmluvného textu

Slovo Božie Starej zmluvy napísané je v Žalme 100 vo veršoch 1 – 5:

„Zvučne plesaj Hospodinovi celá zem! S radosťou slúžte Hospodinovi, vchádzajte pred Neho s plesaním! Vedzte, že Hospodin je Boh: On učinil nás, Jeho sme, Jeho ľud, ovce Jeho pastvy. Vchádzajte s vďakou do Jeho brán a s chválospevom do Jeho nádvorí; ďakujte Mu a dobrorečte Jeho menu! Lebo je dobrý Hospodin, naveky trvá Jeho milosť a Jeho vernosť z rodu na rod.“

5. Pieseň ES 33

6. Čítanie evanjelia (Mt 23, 34 – 39)

Dnešné slávnostné evanjelium napísané je v Evanjeliu podľa Matúša 23, 34 – 39:

„Preto, hľa, posielam vám prorokov, múdrych ľudí a zákoníkov; a vy niektorých z nich zamordujete a ukrižujete, iných zbičujete vo svojich synagógach a budete ich prenasledovať z mesta do mesta, a to preto, aby prišla na vás všetka spravodlivá krv vyliata na zemi, od krvi spravodlivého Ábela až po krv Zachariáša, syna Barachjovho, ktorého ste zavraždili medzi chrámom a oltárom. Veru, hovorím vám: To všetko príde na toto pokolenie. Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, čo boli posielaní k tebe! Koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako si sliepka zhromažďuje kuriatka pod krídla, a nechceli ste. Ajhľa, zanecháva sa vám dom váš pustý. Lebo hovorím vám: Neuvidíte ma odteraz až dovtedy, dokiaľ nepoviete: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!“

7. Pieseň ES 36

8. Zamyslenie nad Božím slovom (Mt 10, 17 – 22)

S úctou voči Božiemu slovu vypočujme si slová Písma z Evanjelia podľa Matúša 10, 17 – 22:

„Majte sa na pozore pred ľuďmi, lebo vás budú vydávať súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach; aj pred vladárov a pred kráľov budú vás vodiť pre mňa, aby ste im aj pohanom vydávali svedectvo. Keď vás vydajú, netrápajte sa, ako a čo hovoriť, lebo v tej chvíli bude vám dané, čo máte hovoriť; veď nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. A brat vydá brata na smrť a otec dieťa a deti povstanú proti rodičom a usmrčia ich. A všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.“

Milí bratia a sestry!

Vianoce pokračujú, no dnešná téma už nie je ani taká radostná, ani taká dojemná. Hovorí o utrpení a smrti, pripomína nám prvého kresťanského mučeníka Štefana. Prečo kresťanská tradícia postavila vedľa seba dve také protichodné udalosti?

Je to preto, lebo obsahom vianočného posolstva nie je len to, že Pán Ježiš prišiel, ale hlavne to, že prišiel kvôli nám, aby nás spasil, aby nám slúžil, aby nám bol blízko, aby nám pomáhal. Oslava narodenia Pána Ježiša sa u mnohých ľudí podobá udalosti, keď do mesta príde nejaká celebrita. Ľudia sa zhromaždia na námestí, dívajú sa, ako prichádza limuzína, vystupuje z nej významný politik či celebrita, zamávajú jej a hľadajú, ako mizne vo dverách mestského úradu. Potom sa rozídu a žijú si ďalej svojím životom. Pán Ježiš však neprišiel len preto, aby sme Mu zamávali na privítanie. On prišiel, aby tu vykonal dôležitú úlohu, ktorá sa nás priamo týka. Mal nás zachrániť od moci smrti a byť nám nablízku, ak by nás chcelo niečo ohroziť.

Prečo by nás malo niečo ohrozovať? Čo by sa nám malo stať? Na túto otázku odpovedá Pán Ježiš v dnešnom texte, v ktorom posielal svojich učeníkov do okolitých dedín so zvesťou evanjelia. Dáva im rady čo si vziať a nevziať, ako sa správať, čoho sa vyvarovať. A hoci oni možno ešte nemyslia na nič zlé, On im už predpovedá aj nejedno utrpenie. Môže im hroziť zo strany Židov, pretože v každej väčšej obci majú svoj súdny dvor, ktorý ich môže označiť za narušiteľov poriadku a dať zbičovať. Nebezpečenstvo im môže hroziť aj zo strany vladárov, pretože aj pred tých sa možno neraz dostanú a budú musieť svedčiť o Ježišovi a Jeho kráľovstve. Možno im tu pôjde aj o život, keď vladárovi nebudú po chuti a bude sa ich chcieť zbaviť. A možno aj ich vlastní – brat, otec či syn sa postavia proti nim a to len preto, že vyznávajú meno Ježiša Krista. Tak sa Ježišov nasledovník môže ľahko dostať do situácie, keď ho budú skutočne všetci nenávidieť. A práve tu je obsah Ježišovho posolstva. Pán Ježiš sľubuje, že bude nablízku tým, ktorí trpia pre Jeho meno.

V časoch prvej cirkvi sa Ježišove slová naozaj splnili. Vieme, že mnoho kresťanov bolo nielen bičovaných, ale aj zabitých pre ich vieru. Mnoho nevinnej krvi pretieklo pre meno Ježiša Krista. Prvého takého mučeníka si dnes pripomínáme. Je ním diakon Štefan. Ako však tento Štefan zomrel? Zomrel v strachu, volajúc po milosti či snažiac sa za každú cenu sa zachrániť? Vôbec nie. On svedčil o Ježišovi Kristovi a keď hovoril, uzrel nebesá otvorené a Ježiša stáť po pravici Božej. On umrel s prosbou o milosť pre svojich nepriateľov, on odovzdal svojho ducha Bohu. Ako to vôbec dokázal? Tak, že bol pri ňom sám Ježiš. On mu dal silu trpieť i radosť vo chvíli smrti, lebo Štefan poznal, že tie nebesá sú otvorené pre neho, aby ho privítali. Pán Ježiš tak naplnil svoje zasľúbenie a tak, ako sa nebesá otvorili nad Betlehemom pri príchode Božieho Syna, tak sa znovu otvorili vtedy, keď trpel Boží učeník a potreboval Božiu pomoc.

Aj dnes mnoho kresťanov trpí pre vieru v Ježiša Krista. Je preto vhodná chvíľa, aby sme si na nich spomenuli a vyprosili pre nich od Pána Boha milosť a pomoc. Robme to však vo viere, že Pán aj dnes svojim pomáha. On stojí pri tých, ktorí trpia pre Jeho meno a ani dnes ich neopúšťa a hoci trpia, On im v tomto utrpení dáva vytrvať, aby ostali verní až do konca.

Dnešné slová sa plnia aj v našich mierových časoch. Možno nás už pre naše slová o Pánovi Ježišovi nebičujú, no aj my sme často vyzvaní na to, aby sme vyznali, v koho vlastne veríme. Aj my neraz musíme stručne a jasne našim kolegom, priateľom či známym vysvetliť, kto je naším Pánom a prečo v Neho veríme. Možno neraz hľadáme tie najlepšie slová, či špekulujeme nad tým najlepším spôsobom ako im to povedať. Pán Ježiš však aj nás dnes uisťuje, aby sme sa nestrachovali, pretože Duch Boží nám s tým pomôže. Pán Ježiš je tak nie len s tými, ktorí trpia pre Jeho meno, ale aj s tými, ktorí Ho pred ľuďmi vyznávajú.

A veru neraz sa stávame čudákmi aj pre členov našej rodiny. Aj pred nimi musíme neraz obhajovať svoju vieru a možno čelíme nepochopeniu, odsudzovaniu či dokonca výsmechu. Aj to je spôsob utrpenia, ktorý nám uštedruje dnešná doba duchovnej plytkosti a konformizmu. No Pán Ježiš je nablízku rovnako, ako bol nablízku Štefanovi v hodine Jeho smrti. Preto sa nikdy viery v Neho nevzdávajme, ale verne v nej vytrvajte. Amen.

Pomodlime sa:

Všemohúci náš Pane Ježiši Kriste, včera sme sa radovali z Tvojho príchodu a dnes sme svedkami toho, ako verne stojíš pri Štefanovi, ktorý smelo vyznáva svoju vieru a trpí, ba umiera pre Teba. Ty mu dávaš silu, Ty mu dávaš radosť, Ty nad ním otváraš nebesá, aby už čoskoro vošiel v radosť svojho Pána. Tak vidíme, že si naozaj verný a prišiel si, aby si stál pri nás v radoosti i ťažkosti. Prosíme, sprevádzaj nás cestou života, daj nám smelosť vo vyznávaní Tvojho mena, daj nám správne slová pri obhajobe viery v Teba a stoj pri nás v každej chvíli nášho života i vo chvíli našej smrti. Amen.

Teraz spoločne odriekajme modlitbu Pánovu:

Otče náš, ktorý si v nebesiach...

9. Pieseň ES 42

10. Záverečné požehnanie

Prijmite požehnanie:

Milosť nášho Pána nech Vás vedie a sprevádza po všetky dni! Amen.

OZNAMY

Služby Božie počas vianočných sviatkov

23. 12. 2021/18.00 – spoved' a sviatosť Večere Pánovej v režime OP*

24. 12. 2021/15.00 a 17.00 – max. 30 ľudí v režime OP* – nutnosť prihlásiť sa telefonicky na t. č.: 0911 101 073

25. 12. 2021/10.00 – max. 30 ľudí v režime OP* – nutnosť prihlásiť sa telefonicky na t. č.: 0911 101 073

26. 12. 2021/10.00 – max. 30 ľudí v režime OP*

*Režim „OČKOVANÍ (druhou dávkou proti COVID-19) a PREKONANÍ (nie viac ako pre pol rokom)“. Pri vstupe do chrámu je potrebné preukázať sa platným potvrdením o očkovaní alebo prekonaní COVID-19. Vstup do chrámu možný len s prekrytými hornými dýchacími cestami respirátorom.

Pastorálna starostlivosť a prislúženie Večere Pánovej

Napriek obmedzeniam je kňazom možné vykonávať individuálnu pastorálnu starostlivosť. V prípade záujmu o rozhovor, alebo prislúženie Večere Pánovej v domácnosti je potrebné kontaktovať br. farára na t. č. : 0918 828 329.

Ponuka duchovného programu počas Vianoc

Piatok – 24. decembra 2021

Rádio Regina/16.00 služby Božie z CZ Púchov

TA3/17.00 služby Božie z CZ Pezinok

Sobota – 25. decembra 2021

RTVS1/10.00 – služby Božie z CZ Stará Turá

Nedeľa – 26. decembra 2021

Rádio Slovensko/9.05 – služby Božie z CZ Šahy

Nedeľa – 2. januára 2022

RTVS2/9.00 – služby Božie z CZ Košice

Dávame do pozornosti

Chodník do Betlehema

V predvianočnom čase sme pre všetky deti a rodičov pripravili vianočný chodník. Skladá sa z 12 zastavení, na ktorých postupne spoznáme vianočný príbeh. Na každom stanovišti nájdeme obrázok a QR kód, po ktorého naskenovaní si môžeme vypočítať časť biblického príbehu (s dátovým pripojením priamo na stanovišti, alebo po odfovení a pripojení na internet). Prvé zastavenie je pri pomníku, ďalšími vás prevedie mapka, ktorú tu nájdete. Prejdenie trasy trvá okolo hodiny. Prajeme vám príjemnú cestu do Betlehema!

Zborovú stránku: www.dovalovo.ecavlos.sk

Facebookovú stránku CZ ECAV L. Hrádok – Dovalovo, na ktorej môžete sledovať priame prenosy a záznamy všetkých zb. služieb Božích
Youtube kanál s názvom „**ECAV s vami**“, na ktorom nájdete denné zamyslenia kňazov ECAV

Pravidelné online zborové stretnutia počas trvania pandémie COVID-19

Utorok 18.00 – biblická hodina/<https://meet.google.com/pzc-ahdp-arm>

Štvrtok (každý druhý) **19.00** – stretnutie mužov

Piatok 18.30 – stretnutie dorastu cez ZOOM

Sobota 9.00 – detská besiedka/<https://meet.google.com/ept-pqtf-qta>

19.00 – stretnutie mládeže/<https://meet.google.com/gzz-spxd-bsi>

Nedeľa 10.00 – služby Božie/priamy prenos na facebookovej stránke ECAV L. Hrádok – Dovalovo

Výzva na finančnú podporu

Milí bratia a sestry, priatelia, ak ste sa rozhodli podporiť dovalovský cirkevný zbor, môžete tak rýchlo urobiť prostredníctvom QR platby. Stačí nasnímať nižšie vygenerovaný kód, ktorý už v sebe obsahuje údaje (IBAN: SK84 0900 0000 0051 4967 6984 a pre dobrovoľné a pravidelné príspevky VS: 601103). Stačí už len zadať výšku, ktorou chcete podporiť cirkevný zbor. Vopred ďakujeme za akýkoľvek finančný dar, ktorý vnímame ako prejav toho, že vám na Kristovej cirkvi záleží.

predsedníctvo CZ L. H. – Dovalovo

„Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho. Lebo neposlal Boh Syna na svet, aby odsúdil svet, ale aby ho spasil.“ J 3, 16 – 17

Prajeme požehnané vianočné sviatky

Dovalovské Mosty: Vydáva Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi Augsburgského vierovyznania na Slovensku Liptovský Hrádok – Dovalovo **Adresa redakcie:** Evanjelický farský úrad, Dovalovo 144, 033 01 Liptovský Hrádok **Kontakt:** 044/522 29 21, ecavdovalovo@gmail.com, www.dovalovo.ecavlos.sk
Zodpovedný vedúci vydania: Mgr. Daniel Hanko – zborový farár **Grafická úprava:** Mgr. Daniel Hanko – zborový farár **Textová korektúra:** Mgr. Alexandra Chomová, PhD.
Časopis je nepredajný, ale ak by ste chceli prispieť na vydávanie ďalších čísel, budeme Vám vďační za Vaše finančné príspevky, modlitby a ochotu.

s. 5 : <http://sarahbowler.com/2014/12/01/the-influence-of-the-old-testament-in-marys-magnificat/>

s. 3 : <https://www.christianitytoday.com/ct/2020/december/pandemic-coronavirus-covid-19-jesus-is-light-of-lockdown.html>

s. 9: <https://dikda.eu/hviezdoslav-cestou-zivota/>

s. 2 : <https://www.lignoma.com/de/magazin/jesu-geburt-wann-wurde-jesus-geboren-alles-wissenswertes/>

s. 14 : <http://www.ldscriptureteachings.org/2017/09/20/the-story-of-joseph-sold-into-egypt-the-documentary-hypothesis-in-effect/>

s. 16 : <http://www.redeemerofisrael.org/2013/12/the-presentation-of-jesus-christ-at.html>